

Posamezne številke
Navadne Din —75,
ob nedeljah Din 1—.

„TABOR“ izhaja vsak dan, razven
nedelje in praznikov, ob 18. uri z
datumom naslednjega dne ter stane
mesečno po D 10—, za ino-
semestvo D 10—, dostavljen na dom
D 11—, na izkaznice D 10—,
inost po dogovoru.

Naroča se pri upravi „TABORA“
MARIBOR Jurčičeva ulica št. 4.

Posltnina plačana v gotovini.

Cena današnje šte. 2 Din.

TABOR

Posamezne številke
Navadne Din —75,
ob nedeljah Din 1—.

UREDNIŠTVO se nahaja v Mariboru,
Jurčičeva ul. št. 4, I. nad-
stropje. Telefon interurb. št. 276.
UPRAVA se nahaja v Jurčičevi
ulici št. 4, pritličje, desno. Tele-
fon št. 24. — Sred. poštnošte-
račni št. 11.787.

Ne naročila brez denarja in
glatra. — Rokopisi se ne vračajo.

Naslov

Maribor, nedelja 12. aprila 1925.

Leto: VI. — Številka: 83.

Kriza francoske vlade.

Herriota je podrl senat.

Pariz, 10. aprila. (Havas). Vlada je podala
ostavko. Predsednik republike je demisijsko
sprejel.

Pariz, 10. aprila. V vladni krizi je nasto-
pil nagel preobrat. Včeraj je dobila Herriot-
tova vlada v zbornici dokaj močno zaupnico.
Herriot je bil trdno odločen, da vztraja v
borbi za svojo finančno politiko. Pripravil je
velik govor, ki ga je govoril danes v senatu.
Položaj je bil nejasen, a skrajno napet. Ko
je bil razglašen izid glasovanja o zaupnici,
je nastala nenavadna konsternacija: vlada,
ki je upala, da bo dobila večino — čeprav
neznatno — je bila poražena. Za zaupnico
je glasovalo 132 senatorjev, proti pa 150.

Velikonočno mrtvilo v Beogradu.

Beograd, 11. aprila. Vsled praznikov je
zavladalo danes v vsem političnem življenju
popolno mrtvilo.

Spričo tega dejstva, ki je vzbudilo o-
gromno senzacijo, je vlada sklenila, da poda
celokupno ostavko.

Pariz, 11. aprila. Z demisijsko Herriotovo
vlado je nastopila v francoski politiki mučna
in nejasna situacija. Parlament za vlado —
senat proti, to je zapleten položaj. Padec
Herriota je tem važnejši, ker je nastopil v
dneh, ko se Nemčija pripravlja, da bi z iz-
volitvijo Hindenburga za predsednika »re-
publike« restavrirala svojo prejšnjo moč. Po-
ložaj je vsekakor zanimiv in politična javnost
pričakuje z ogromno pozornostjo, kako se bo
kriza nadalje razpletala in kakšen bo izid.

Numerus clausus na naših vseučiliščih!

Beograd, 11. aprila. Ker je opozicija v
budžetni debati očitala vladi, da vzdržuje
prevelika vseučilišča in premalo ljudskih
šol, je prosvetni minister izdelal novi vse-
učilišni zakon, po katerem bodo dovoljena
samo vseučilišča, ki vzgojujejo strokovnjake.
Uveden bo numerus clausus. Po novem za-
konu bodo vsenčiliščni profesorji odpušteni
in zopet nastavljeni. Stipendije bodo znižane.

Viharen Veliki petek v Damasku.

Damask, 10. aprila. Včeraj popoldne so
se ponovile demonstracije proti Balfourju.
Množica je napadla policijo in izkušala vdreti
v hotel, kjer je stanoval Balfour. Na pomoč
so morale priti vladne čete s konjenico, o-
klopnimi avtomobili in letali, ki so začela
metati na fla bombe z dimoni. Ranjeno je
bilo več policistov in okoli 50 domačinov.
Vrhovni komisar general Sarrail je pripro-
čil Balfourju, naj takoj odide. Medtem ko je
bila množica zaposlena z nastopom vojaških
čevl, je Balfour neopažen izginil in se odpe-
ljal v avtomobilu neznanu kam.

Velika noč.

Maribor, 11. aprila.

Velika noč prihaja z brstjem in cvet-
jem preko zelenih trat in njiv. V pra-
znovanju Velike noči ni izražen samo
simbol Kristusovega vstajenja, ampak
tudi simbol vstajenja prirode. Kristus
je premagal smrt — svetloba je prema-
gala temo, solnce je zmigalo nad zimo.
Take religiozno-kozmološke predstave se
križajo v praznovanju Velike noči. Za-
to je ta praznik tolikanj priljubljen.

Letošnjo Veliko noč slavi naša dr-
žava v znamenju važnih političnih do-
godkov. Lani še ni bilo mogoče napo-
vedati, da bo doba med Božičem in Ve-
liko nočjo prinesla toliko izprememb.
Preobrat v politiki najmočnejše opo-
ziционalne stranke je bil nedvomno
zgodovinskega pomena; z njim je zaplu-
la naša državna ladja na mirnejše vo-
de. Tik pred Cvetno nedeljo nam je
nudil politični položaj živo ilustracijo:
en Radić v zaporu, drugi Radić na
dvoru. V tem znamenju stoji letošnja
Velika noč.

Ne gre nam za trenutne strankarsko-
politične efekte. Pred nami se odpira
retrospektiva daleč nazaj. Vidimo
vstajenje jugoslovanske misli, njeno
uresničenje, njeno Veliko noč. Sedanji
politični dogodki niso nič drugega kot
nova zmaga te misli, nov poraz njenih
nasprotnikov.

Poglejmo nekoliko nazaj.
L. 1903. je vzkliknil Stjepan Radić
v Beogradu pred srbskim kraljem Pet-
rom: »Živel jugoslovanski kralj!«. Ko
je l. 1918. ravno isti kralj — osivel in
že na zatonu burnega življenja — zdra-
žil okoli sebe venec jugoslovanskih de-
žela, je ravno isti jugoslovanski entu-
zijast napovedal boj novi državi, boj
dinastiji Karagjorgjevičev. Odkod ta
preokret?

Prvo in drugo desetletje našega sto-
letja je bilo za slovanski jug ogromnega
pomena. Niso zaman že izza ilirskih

časov prodirale ideje o jugoslovanskem
edinstvu. Ni bilo brez dalekosežnih po-
litičnih posledic, ko so že v prvi polo-
vici 19. stoletja sprejeli Srbi in Hrvati
enoten književni jezik. Niso zaman
oznanjali največji možje, da verske in
politične razlike ne morejo za večno lo-
čiti Srbov od Hrvatov. Ko je v prvem
desetletju našega stoletja nastala pod
silnim pritiskom budimpeštanske stra-
hovlade hrvatsko-srbska koalicija, je
videl vsak, kdor je hotel videti, da pa-
dajo ograje stoletnih predsodkov in da
na jugu avstro-ogrsko monarhije na-
staja nova orientacija. In poznejši do-
godki so to potrdili. Mlada generacija
je ugledala megleni ideal starcev v
solnčni jasnosti. Temu idealu se je
reklo: en političen narod od Soče do
Vardarja, ena država od Skadra do Ro-
manije.

Na Hrvatskem se je medtem izvedla
pomembna ločitev političnih duhov:
avstrijakantsko velikohrvatsvo se je
utrdilo v starčevičanski stranki ter v
njeni skrajni desnici v frankovecih. Na-
stala je tudi levica te smeri: Hrvatska
seljačka stranka, ki sta jo osnovala
brata Radića. Kaj je spodbilo Stjepana
Radića na velikohrvatsko fronto?
Predvsem osebne ambicije in pa njegov
neuravnotežen temperament. Tako se
je zgodilo, da je Radić pozdravil vojno
proti Srbiji, ki je bila očitna bojna na-
poved avstrijskemu Slovanstvu, z za-
nosnimi slayospavi in s tezo, da smo
avstrijski Jugoslavi Avstroslavi, to-
rej čisto drug slovanski tip, nego so
Slovani izven monarhije. Usoda Avstro-
slavov je nerazdružljivo spojena z us-
odo habsburške monarhije.

Tako je govoril in pisal nekdanji
»poklonik« kralja Petra v času, ko je
srbska tla teptala avstro-ogrsko in
nemška soldateska in ko so Bolgari pa-
dli Srbiji za hrbet... Pristaši hrvatsko-
srbske koalicije pa so stali na docela

nasprotnem stališču. Usoda Hrvatov in
Srbov v Avstro-Ogrski se ne da trajno
ločiti od usode ostalih Jugoslovancev.
Če bo zmigala fronta centralnih držav,
bo za vse napočila doba odločilnega bo-
ja za biti in ne biti. Rešitev vprašanja
be tedaj odvisna od tega, ali bo zma-
gala Srbija ali ne, t. j. ali bo antanta
porazila Nemčijo in Avstro-Ogrsko.

Ti dve ideologiji, izraženi na različ-
ne taktične načine, sta se kresali v času,
ko je srbska skupščina zasedala na tu-
jem Krfu, ko so na zapadu nastopali
naši emigrantje in zagovarjali osvobo-
jenje avstro-ogrskih Slovanov.

Premaknimo mašo retrospektivo
nekoliko bliže. Ko se je gigantski štir-
letni boj odločil v prid antanti in je
bila Avstro-Ogrska zapisana smrti, je
dežorela jugoslovanska misel tudi pri
nas in prepojila najboljše duhove. Tako
se je potem rešil jugoslovanski pro-
blem enotno — izven okvirja na smrt
obsojene habsburške monarhije. Prišlo
je osvobojenje in ujedinjenje, največji
historični dogodek na slovanskem jugu
od časa naselitve Južnih Slovanov.

Ali dve fronti sta ostali še nadalje:
povojna psihoza jih je netila, gospo-
darske amomalije so podpirale poraženo
fronto, nepoznanje razmer in strankar-
ski interesi so slabili zmagovito fronto
— Beograd in Zagreb sta se spoprijela.
trčili so nasprotni interesi, nastal je
boj za državo, za moč v državi. Vanj je
posegal Stjepan Radić z gesto demago-
ga in privabil vse razočarane in neza-
dovoljne, vse, ki so na tistem tožili po
prejnjih časih, po pokopani državi.

In v retrospektivi dogodkov vidi-
mo šestletno borbo med državnim in na-
rodnim edinstvom ter separatizmi raz-
nih oblik: republika postane geslo
habsburških monarhistov in protisrb-
ska parola, volime kroglice na Hrvat-
skem kar teke v radićevske skrinjice,
a »hrvatsko narodno zastopstvo« ne gre
niti v ustavodajno skupščino niti v pa-
lament, ampak intrigira pri zunanjih
nasprotnikih, razdira znotraj, ovira
konsolidacijo države.

Toda čas gre svojo pot, radićevščina
jame izgubljati privlačnost; še en za-
mah — zveza z Moskvo, nato važen poiz-
kus — Davidovičeva vlada in po nje-
nem padcu, ki ga je zakrivil Stjepan
Radić, končna in neizprosna pot nazaj.
Volitve prinesejo programatično neenot-
nemu opozicijskemu bloku razočar-
anje: zmagal je Narodni blok, ustva-

ritelj Vidovdanske ustave, zmigala je
misel, da se država ne da cepiti, da re-
šitev srbsko-hrvatskega spora ni niti v
separaciji niti v amputaciji, ampak v
pozitivnem delu za tisto državo, ki je
zgrajena na Vidovdanski ustavi.

Potem sledi programatično zblizanje
opozicije, ko še to ne zadostuje — slo-
vesna deklaracija radićevske stranke
in kot zadnja konsekvence te prve faze
— pot voditelja Pavla Radića na dvor.

Odkod tako mogočen preobrat? Z
naše retrospektive vidiš gigantski
proces na tleh sedanje države. Vidiš
zblizevanje, počasno amalgamiranje so-
rodnih živelj, zbiranje na jugoslovans-
ski fronti ter ločitev od onih, ki še pri-
segajo na preteklost. Nova država
krepko veže pokrajine okoli sebe, jih —
dolgo ločene od slovanske državnosti
— doji z materinskim mlekom, prepri-
čuje, da jim je ena mati in da izven nje
ni rešitve. Minevajo povojne gospodar-
ske krize, čas leči rane, Evropa se trudi
za mir in stabilizacijo. Naši nasprotniki
polagajo orožje in sklepajo z nami po-
godbe. V notranjosti delajo unitaristič-
ni življi krepko, pozitivno, prevdarno.
Dogajajo se mnoge napake, kažejo šte-
vilne slabosti — a tako je vedno in
povsod.

In pozitivno delo zmaga nad nega-
tivno kritiko, bodočnost premaga pre-
teklost in sedanjost ondi, kjer ji je le-
ta postala sužnja. Jugoslovanska držav-
nost se kljub vsem peripetijam stran-
karskih borb utrudi v masah in preide
takorekoč v meso in kri.

Evo, to je naša retrospektiva v
trenutku, ko se začneja likvidirati ne-
gativna, separatistična faza radićevšči-
ne kot najmočnejšega odpora proti ju-
goslovanski državnosti, kot zadnji mo-
gočni val avstro-slavske ideologije;
kaže nam velik uspeh pozitivnega dela
za državo, uspeh unitaristične ustave
in državniške sposobnosti onih vodite-
ljev, čijih osnovno ideologijo so po šest-
letnem boju sprejeli njihovi nasprotni-
ki. Stjepan Radić — v zaporu, s pečatom
sramote in izdajstva na čelu; Pavle
Radić — na dvoru, s poklonom pomirje-
nja pred predstaviteljem jugoslovans-
kega Piemonta. Kakorkoli še nas ča-
kajo novi boji — saj je življenje večni
boj — je ta slika radosten oddih in
blagodejen uvod v mirnejšo bodočnost.
V nji je izražena zmaga jugoslovanske
svetlobe nad mrakom partikularizma,
zmaga naše Velike noči.

Nar. posl. dr. Lj. Pivko:

Poročevanje.

Slovenski časopisi prinašajo včasih
o enem in istem dogodku tako diame-
tralno različna poročila, da se nepou-
čeni čitatelji vprašujejo: »Kje je res-
nica? Komu naj sedaj verjamemo?«
Eden laže sigurno, morebiti lažeta o-
ba ...»

V zadnjih tednih sem opazoval
pozorneje ta pojav. Pregledoval in pri-
merjal sem način poročevanja napred-
nega časopisja s poročili klerikalnih
listov.

Umevno je, da bi jim marsikaj od-
pustili. Vemo, da si lasti strankarsko
poročevanje povsod pravico, da sme
politične dogodke nekoliko povečevati
ali manjšati in prikrajati tako, kako
bi bolj ustrezalo strankarskim intere-
som. Vsak cigan hvali svojo kobilo.

Toda v tem poslu morajo biti na-
zadnje vendar nekeke meje! Časni-
karjeva barva ne sme preplekati do-
godkov tako, da zakriva resnico po-
polnoma in da ponuja čitatelju nekaj
čisto nasprotnega.

In tako čitam »Slovenca«, čitam
»Našo Stražo« — in strmim, kakšne
predstave vsiljujejo slovenskemu člo-
veku o političnih dogodkih zadnjega
meseca v Beogradu, o prizorih, ki sem
jih gledal sam.

V spomin si zovem sliko, kako je
bilo v skupščini, ko je čital Davido-
vič tekst sporazuma »bloka narodnega
sporazuma in ljudske demokracije«. Gledal sem, kako sprejemajo razne
skupine objavo sporazuma. Davido-
vič sem si predstavljal kot resnega
voditelja, čigar beseda bi morala biti
tehtna. A kaj sem doživel? Čim dalje
je govoril Davidovič, tem bolj se je
jasnilo, da je pred nami le komedija,
igra praznih duš, ki smatrajo, da bodo
z gesli in z aplavzom pristašev igrali
cirkus v narodni skupščini. Slovenski
klerikalci so v tej igri živahni priga-
njači, ki nočejo zamuditi nobene pri-
like, da bi malo ne preizkušali krepkih
grl in pritrkavali z rokami po klopih.
Ostala opzicija jih kar gleda, te —
Slovence. »Boga mi, vaši su popovi
specijalni ljudi,« pravijo radikali. Za-
res, duhovniki so najjačji borci v sku-
pini klerikalcev. Prizor je minil. De-
klaracija ni napravila kljub hrupu ni-
kakega vtisa. Za teden dni pa čitam
v »Slovencu« poročilo o veličastnem
nastopu opozicije. Iz velikih člankov
naj brumni Slovenci zvedo, kako od-
lično vlogo so imeli njihovi vodje v
krogu opozicije v tistem zgodovins-
kem trenutku, ko je čital Davidovič
deklaracijo.

A ta še ni niti tako huda kakor poročilo o znanem skupščinskem pretepu. Stoli so baje leteli po slovenskih in hrvatskih glavah in napad je bil baje tako nenaden in zahrbtn, da se je pozneje komaj doznalo, kdo ga organiziral. Organiziral je seveda Pribičević. Radikali so se poskrili v ministrski sobi, Smodej in Žebot sta pa triumfirala na bojnem polju...! — To vam je poročilo!

Znamenito je pri stvari, da nihče izmed klerikalcev in radičevcev ni priznal, da bi bil udeležen v borbi. Nihče ni bil tepen.

Kako je prišlo do tistih prizorov, o tem seveda »Slovenec« molči. V drugem klerikalnem glasilu so zavili tako, da je Žerjav vsega kriv, ker je baje tako izzivalno govoril, da so se razsrdili duhovi... Nič ne moti po-božnega poročevalca dejstvo, da so se v skupščini prerivali v nedeljo popoldne in da je minister Žerjav šele naslednji terek dopoldne zahteval besedo, v kateri je poučil skupščino o čednostih slovenskih klerikalcev. Dva dni sem ali tja, to je gospodom poročevalcem vse eno.

Tako se izliva potom klerikalnega tiska v slovensko domovino nevzdržen tok laži in zavijanja. To ni več zabavno, to niso več šale, temveč sistem, ki ga čuva šestero ali sedmero slovenskih duhovnikov-poslancev.

Ne boje se več svojega Boga, kadar je treba varati slovensko javnost. Bog jim je previsoko, toda mi nismo predaleč. Naša dolžnost bodi, da posvetimo tupaťam z gorečo bakljo v njihov brlog, ki je prenašičen škodljivega zraka.

Občni zbor krajeve organizacije demokratske stranke v Mariboru

se vrši v sredo 15. aprila ob 20. uri v mali dvorani Narodnega doma.

DNEVNI RED:

1. Poročilo poslanca dr. Pivka.
2. Poročila predsednika, tajnika in blagajnika.
3. Volitev novega odbora.
4. Razprava o volitvah v oblaštno skupščino.
5. Predlogi, nasveti in drugo.

Izdemokratske stranke.

PROGRAM SHODOV IN SESTANKOV

13. aprila: Sv. Vid pri Ptuj in Stojci (poslanec dr. Pivko);
14. aprila: Poličane, občni zbor kraj. organizacije (dr. Pivko);
15. aprila: Maribor, občni zbor kraj. organizacije (poročila tudi dr. Pivko);
- Ljutomer, občni zbor kraj. organizacije;
16. aprila: Dravograd, občni zbor kraj. organizacije (poročila dr. Pivko);
17. aprila: Tezno in Pobrežje (shodi, poročila dr. Pivko);

Doma in po svetu.

Vesele velikonočne praznike

želita vsem naročnikom, čitateljem in sotrudnikom uredništvo in uprava „Tabora“.

—□—

— Kongres drž. nameščencev. Kakor že sporočeno se bo vršil v dneh 19. in 20. aprila 1925 kongres združenih državnih uradnikov v Ljubljani. Temu kongresu bodo prisostvovali najvišji funkcionarji uradniške hierarhije, na sploh pa obeta biti obisk iz vse države precej obilen. Ljubljanska O. Z. (Osrednja Zveza) se trudi, da bi pokazala belo Ljubljano svojim gostom v čim najlepši luči. Sodelovanje je obljubila tudi »Zveza za tujski promet«. Ker je napoveden po končanem kongresu skupni izlet na Bled, odločila se je »Zveza za tujski promet«, da razdeli zadostno število izvodov propagandnega spisa o naši lepi Gorenjski brezplačno med izletnike - goste. Zanimanje za ta kongres je med drž. nameščenci v obče zelo veliko.

— Novi albanski zunanji minister. Svak prezidenta albanske republike Ceno bei Kryezin je bil imenovan za zunanjega ministra. Novi minister nima niti 30 let. Ceno Bei je baje jugoslovan-

Za spomlad!

812

Originalno angleško sukno, modno perilo, samoveznice, klobuki itd. Fr. Mastek, Glavni trg.

ski državljan in župan rojstnega mesta Giakova.

— Zavarovanje za slučaj onemoglosti, starosti in smrti. Od 5. do 7. aprila se je vršila redna seja ravnateljstva osrednjega urada za zavarovanje delavcev, ki je storila važne in za nadaljnji razvoj socialnega zavarovanja potrebne sklepe. Posebno važen je sklep glede izpolnjevanja zavarovanja v slučaju onemoglosti, starosti in smrti. To je zelo pomembna vrsta socialnega zavarovanja, ki je bila kakor ostali dve (v slučaju bolezni in nezgode) uzakonjena s splošnim zakonom o zavarovanju delavcev, a njena izvedba iz tehnično-organizacijskih razlogov odložena do 1. julija 1925. Z ozirom na to je ukrenil osrednji urad vse potrebno, da bo prišlo to zavarovanje najprej funkcijonirati. Ker je krog zavarovancev zelo velik in širok, bo z izpolnjevanjem te vrste zavarovanja zavarovana starost, smrt in onemoglost sto tisočev naših delavcev in njihovih družin. Generalni direktor Glaser je dokazal v razpravi glede tega vprašanja, kako bi bilo neumestno odlagati izvedbo tega zavarovanja, ker so vsled velikega števila obolelih, dela nesposobnih povečana bremena ostalih dveh vrst zavarovanja, ki zavoljo tega postajajo pasivna. Po obširni debati je bila sklenjena izvedba s 1. julijem 1925. Nadalje so bili odobrjeni proračuni posameznih mestnih organizacij Osrednjega urada za zavarovanje delavcev in izvedena teritorialna razdelitev teh organov. (Urejeno je bilo tudi vprašanje zavarovanja delavcev, ki delajo pri mlatilnih strojih.)

Na izpraznjeno mesto ravnatelja splošnega oddelka Osrednjega urada je bil izvoljen dosedanjí načelnik dr. Vilim Helebrant.

— Poziv k glavnim naborom češkoslovaških državljanov v Sloveniji in Prekmurju: Dne 22. in 23. aprila 1925. se vrše glavni redni nabori letnikov 1903., 1904. in 1905. v prostorih konzulata Češkoslovaške republike v Ljubljani, Breg 8, I. nadst., in sicer: Dne 22. aprila 1925. za vse češkoslovaške državljanke, rojene v letih 1903., 1904. in 1905, stanujoče v področju Ljubljanskega velikega župana in dne 23. aprila 1925. za one, ki prebivajo v področju oblasti mariborskega velikega župana. Vsak nabornik se mora izkazati z rednim potnim listom ali domovnico ter prinesiti s seboj 40 Din kot pristojbino za zdravniški pregled. Naborem se morajo odzvati tudi vsi oni letniki 1898. do 1902., ki do sedaj svoji naborni dolžnosti iz kateregakoli vzroka niso zadostili. Zoper vsakogar, ki se ne odzove temu pozivu ter ne zadosti svoji naborni obveznosti, se bo kazensko postopalo v smislu brambnega zakona. Zdravniški pregled se vrši vsakokrat ob 9. uri zjutraj.

— Sp. Kungota. V 71. št. »Tabora« se v dopisu iz Pesnice navaja živa ura zaostalim klatežem iz štajerske dobe. »Kmet. list« jih seveda iz hvalečnosti jemlje v zaščito! Ker se v tem dopisu v »K. l.« prikrito napada ravno mene, izjavim v pojasnilo sledeče: 1. Nisem pisec dotičnega članka, pač pa povdarjam umestnost iznešenih očitkov, izvemši onega v zadnjem odstavku, ker sem osebnega mnenja, da ne leži krivda gospodarskega poloma v krivda samem. 2. Ako dokaže uredništvo »K. l.« ali kdorkoli vsaj približno resničnost trditve svojega klijenta, sem plačnik vseh njegovih obveznosti, nastalih vsled poravnalnega postopanja. Torej v boj za pravdo! — V. From.

— Pri gradbeni direkciji v Ljubljani je razpisanih več inženjerskih mest gradbene stroke. Pogoji so razvidni iz tozadavnega razpisa v Uradnem listu z dne 7. aprila 1925.

— Dobava ovsa. Dne 27. aprila ob 11. uri predpoldne se bo vršila v pisarni intendature Dravske divizije v Ljubljani druga javna ustna licitacija za dobavo 290.000 kg ovsa. Pogoji so razvidni v omenjeni pisarni.

— Velikonočno streljanje. Pri velikonočnem streljanju se je zopet pripetila huda nesreča v vasi X. Razlezel se je zopet železni možnar in težko ranil posestnika A. posestniškega sina B. in hlapca C. Take in slične žalostne vesti čitamo leto za letom v naših časopisih. Slovenski narod ima že v svoji tradiciji, da ob slovenskih prilikah strelja in da s tem duška svojemu veselju. Toda malokdaj mine streljanje z možnarji brez manjših ali večjih posledic. Na

Goriškem je bilo v predvojnem času sicer dovoljeno streljati toda le z takozvanimi papirnati topi, najstrožje pa je bilo prepovedano rabiti železne možnarje. Priporočati bi bilo, da tudi pri nas izdajo oblasti tozadevne predpise, in bi se nesreče pri streljanju čene popolnoma odpravile, vsaj skróile na minimum. Posebno bi se dalo to storiti že vsled dejstva, da imamo v Celju domačo tovarno ognjemetnih izdelkov »Pyrotea«, ki izdeluje med drugim tudi prejomenjene papirnatne varnostne topiče za razna slavnostna streljanja. Ti topiči so jako dobro izdelani in je njih strelni učinek mnogo večji od železnih možnarjev. Ravnanje z takimi topiči je brez vsake nevarnosti, če se ozira na topiču priložena navodila. Topiči so preizkušeni in predvedeni raznim korporacijam in oblastim, ki so se vsi jako pohvalno izrazili o njih učinku in varnosti.

Mariborske vesti.

Maribor, 11. aprila 1925.

JADRANSKA NOČ.

Jadranska noč, katero priredi dne 2. maja t. l. v Narodnem domu društvo »Jadrane«, bo nekak sestanek Primorcev in njihov prijateljev. Sodelujejo pri tej prireditvi tudi druga društva, tako n. pr. »Soča« iz Ljubljane, »Zveza pevskih društev« i. dr. Obeta se tudi obisk iz zasedenega ozemlja. Prireditelj je zamišljena v domačem narodnem motivu. — Postavljena bo originalna kraška hiša s karakterističnim kraškim ognjiščem, točil se bo pristni teran in slično.

Društvo »Jadrane« je brez dvoma eno najbolj agilnih nacionalnih društev, kar dokazuje dejstvo, da je v pretečeni poslovni dobi priredilo 49 pevskih izletov na deželo. Kako važno je tako delo za prebujenje narodne zavesti našega ljudstva, bo gotovo vsak brez pridržka priznal. V prihodnjem tednu bodo pooblašeni člani društva »Jadrane« prodajali vstopnice. Prosimo, naj nikdo ne odkloni, pač pa naj pripomore društvu, da bo lažje nadaljevalo delo v dosego idealnih nacionalnih ciljev.

m Prihodnja številka »Tabora« izide v torek popoldne ob običajni uri.

m Velika noč v stolni cerkvi. Cerkevni zbor »Cecilijinega društva« za stolno župnijo poje na Veliko noč ob 10. uri pod vodstvom kapelnika g. Trafenika Dvorakovo mašo v D. opus 86. Ta maša je poleg »Mrtvaškega ženina«, ki smo ga pred kratkim slišali v Mariboru, eno najlepših naših del.

m Pevec in pevke »Jadrane«! Ker se bliža »Jadranska noč«, pri kateri bo zbor nastopil z nekaj pesmimi, vabim vse pevce, da se udeležijo pevske vaje v torek ob pol 20. uri v sredo gg. pevke in v četrtek skupno. Pohitite se torej! Pevovodja.

m Ljudska knjižnica (Narodni dom I.) posluje danes, v soboto zvečer, medtem ko je jutri na Velikonočno nedeljo zaprta. Prihodnja izposojevalna ura v četrtek 16. aprila zvečer.

m Program »Ljudske univerze« v prihodnjem tednu. V četrtek 16. aprila bo predaval naš znani umetniški teoretik g. dr. Mesesnel, asistent ljubljanske univerze, o »Češkem stavbarstvu in kiparstvu« s pomočjo mnogih zelo lepih skopičnih slik. V soboto dne 8. aprila pa bo v veliki kazinski dvorani komorni koncert znamenitega »Michl-kvarteta«. O obeh prireditvah bomo prihodnji teden sporočili kaj več.

m Pivovarna T. Götz je darovala za prapor kolesarskega kluba »Perun«, ki bo slavnostno razvit na Binkoštno nedeljo dne 31. maja, 250 Din. Odbor kluba se tem potom najtežje zavaljuje za lep dar in želi še mnogo takih posnemovalcev v povzdigo tega lepega športa.

m Klub kolesarjev in motociklistov »Perun« bo imel dne 3. maja svoj nabitni dan za klubov prapor, ki se slavnostno razvije na Binkoštno nedeljo.

m Člani Gospodarskega in političnega društva za I. in IV. okraj se pozivajo, da se polnoštevilno udeležijo občnega zbora k. o. SDS v Mariboru, ki se vrši v sredo dne 15. tm. ob 20. uri v Narodnem domu. Udeležba za vsakega člana častna dolžnost!

m Nočno lekarniško službo ima prihodnji teden magdalenska lekarna.

m Obrtno gibanje v Mariboru. V mesecu marcu so bile prijavljene sledeče obrti: 1. Anton Rudolf Legat & Co., delavnica za popravila pisarniških strojev v Mariboru, Slovenska ulica št. 7 (delavnica Vrazova ulica št. 4). 2. Anton Rudolf Legat & Co., trgovina s pisal-

Jadranska noč.

2. maja t. l.

Narodni dom, Maribor.

nimi stroji in pisarniškinimi potrebščinami v Mariboru, Slovenska ulica št. 7. 3. Ana Hobacher, obrtna špedicija v Cankarjevi ulici št. 30. 4. Pankracij Šulec, prevažanje oseb z avtomobili, Pobrežka cesta št. 17. Odjavili pa so sledeči obrtniki: 1. Anton Kiffmann, obrt galanterije itd. na Slomškovem trgu 11. 2. Anton Rudolf Legat, trgovina s pisalnimi stroji in pisarniškinimi potrebščinami v Mariboru, Slovenska ulica 7. 3. Vilko Apil, agentura in komisija v Mariboru, Gosposka ulica 20.

m I. velika javna tombola poštnih uslužbencev. Dne 10. maja t. l. priredi podružnica Osrednjega društva poštnih in brzojavnih uslužbencev na Glavnem trgu veliko javno tombolo z mnogimi lepimi dobitki, in sicer: I. tombola: spalna oprava, vrednost 6000 dinarjev; II. tombola: ženski šivalni stroj, vrednost 4000 Din; III. tombola: moško kolo, vrednost 3000 Din; IV. tombola: kuhinjska oprava (posoda), vrednost 2000 Din; V. tombola: 4 metre bukovih drv. — Poleg tega bo še 25 krasnih petvrt, 50 lepih četvrt, 100 tern in 100 amb. — Vsaka tablica stane samo 250 Din. — Predprodajajo jih vsi pismonoše in tabakarne. Nihče naj ne zamudi ugodne prilike, vsak naj poskusi svojo srečo. Čisti dobiček je namenjen bolnim in podpore potrebnim članom, njih vdovam in sirotam. Začetek točno ob 15. uri.

Mestni kino. »Škandal na Dunaju« se predvaja v soboto, nedeljo, ponedeljek in torek v »Mestnem kinu«. — V soboto prva predstava ob 20., druga ob 22. uri. Predprodaja vstopnic v petek med 18. in 19. ter v soboto med 14. in 15. uro pri blagajni »Mestnega kina«. — Film se naslanja na zgodovinsko dejstvo, v kolikor so znana in v kolikor je to v filmski drami mogoče. Zato je film zanimiv in privlačen tudi za občinstvo, ki sicer ne spada med redno publiko. Presenetljivo naravno so podani prizori iz bivšega avstroogrskega ministrstva. Celotna maske znanih ministrov in generalov so posnete tako frapantno, da se gledalcu zdi, kakor da vidi pred sabo razne Crobatine, Kovecve in druge nekdanje vse-mogočence. Pri filmu so pa tudi v veliki meri sodelovali bivši avstrijski generalštabovci in to ne le kot statisti, ampak tudi pri režiji in važnejših vlogah. Celotni rokopis sta oskrbela dva višja oficirja.

m Zvečer po ustajenju v Hotelu Halbwid, kakor tudi na oba praznika koncert (brez točnega davanja). Poskusite tudi moja vina. Prvovrstno Götzovo črno in marčno pivo. 802

Kavarna Mestni park je čez praznike celi dan odprta. Svira pianist Mirko Hercer od 16. do 18. in od 21. do pol 3. ure. 805

m Za praznike dobite pristno dalmatinsko vino po lastni ceni v restavraciji I. Copetti, Vojašniška ulica 5. — Opozorjamo na oglas v današnji številki!

V kavarni »Evropa« koncertira vsako soboto, nedeljo in praznik priljubljene dijaški kvintet. 821

x Jihoslovane svym dětem. Vybral a přeložil Otto F. Babler. Praha 1924. S přátelské strany smo bili opozorjeni na to zbirko, ki je rade volje registriramo in priporočamo vsem, kateri se zanimajo za češki jezik, predvsem pa mladini, med nami živječih čeških starišev. Prevajalec nam je znan iz nedeljske otroške priloge praškega dnevnika »České Slovo«, kjer je objavljaj od časa do časa nekatere teh drobnih draguljev iz jugoslov. mladinskega slovstva, ki jih je sedaj povezal v lep venec in izdal v samostojni knjigi. Razpredeljeni so po formuli S-H-S in prinašajo od vsakega nekaj. Izбира je sicer bolj slučajna, zlasti pri Hrvatih nezadostna, vendar pa je knjiga dovolj pestra in lahko mladega čitatelja dočela zadovolji. Tako prinaša srbske, hrvatske in slovenske prevajalce, jugoslovanske narodne uganke in neke srbskih narodnih pesmi, nato pa slede pesmi Zmajovana in dve črtici Milice Janković in Svetozara Čorovića. Najboljše smo zaslopani Slovenci, ker prevajalec menda najbolj pozna naš jezik in naše slovstvo. Prevel je štiri župančičeve pesmi in njegove »Uganke« ter še nekaj drabinić Jerašev, Ketteja, Stritarja, Meška in Milčinskoga. Knjigo je založila »Češkoslov. akciová tiskarna« v Prazi.

Narodno gledališče.

REPERTOAR

Nedelja, 12. aprila »Scampolo« (kuponi).
Ponedeljek, 13. aprila »Traviata« (kuponi).

Torek, 14. aprila »Baron Trenk« ab. A.
Zadnjič v sezoni.

Velikonočni prazniki v mariborskem gledališču. Na velikonočno nedeljo, dne 12. t. m. ob pol 20. uri zvečer se vprizori duhovita in zelo zabavna komedija d. Nicodemija »Scampolo«. To delo nadarjenega in v zadnjem času izredno popularnega pisatelja vprizarjajo mnogoštevilna gledališča z največjim uspehom. Tudi na našem odru je predstava »Scampolo« vsesplošno ugajala občinstvu, ki je z zanimanjem sledilo komičnim situacijam ter se od srca zabavalo nad mnogimi duhovitimi prišlovicami. — Na veliki ponedeljek 13. t. m. ob pol 20. uri zvečer se vrši predstava melodijske, naše muštršemu občinstvu najbolj priljubljena ter letos nanovo nastudirane in inscenirane opere »Traviata«. Igra se v modernih kostumih.

Zadnjič v sezoni opereta »Baron Trenk«. V torek, dn 14. aprila se vprizori zadnjič v tej sezoni privlačna opereta »Baron Trenk«. Predstava je za ab. A (kuponi).

Kultura in umetnost.

x Nova Evropa. Dne 1. aprila je izšla 10. številka 11. knjige znane zagrebške revije. Ta številka je posvečena našim muslimanom in prinaša sledeče prispevke: Još o našim muslimanima (C). — Uzori propadanja muslimana (H. Brošić). — O nacionalnem opredeljenju bosansko-hercegovačkih muslimana (O. Nurić beg Firdus). — Muslimani i prosveta. (G. Ljubušić). — V političnem pregledu piše M. C. o vprašanju vojne krivde. V ekonomskem pregledu poroča I. Belon o otvoritvi redne paroplovne zveze s Solunom. F. S. Lebedjev pa o zunanji trgovini Sovjetske Rusije. Slede knjižna poročila in beleške. »Nova Evropa« izhaja trikrat na mesec in se naroča v Zagrebu, Preradovićev trg 9.

x Aprilska številka »Nove Evrope« je posvečena ženskem vprašanju. Prinaša nastopne prispevke: Muškarci i mi (Katarina Stanković). — Privatnopravni položaj žene — kakav je i kakav bi trebao da bude. (M. Konstantinović). — Žena kao sudije i odvetnici. (H. Werk). Elen Key (ljubav, socializem, skandinavizem) (D. Jovanović). — Prostitucija sa kriminalno-sociološkog stanovišta. (Lj. Cimperman). Sledi še ekonomski pregled z dr. Belinovicim člankom o budžetnih dvajsetih letih.

x Planinski Vestnik. 4. številka simpatičnega glasila naših planincev je prinesla med drugim nadaljevanje dr. V. Bohinčevega članka: »O čaščenju gorâ in jezer«, ter prispevke: Plezalna tura na Rjavino (M. D-ova) in Po gorah okoli Mežiške doline (Jožef Zazula). — Sledi bogati drobil: »Čez hrib in dol«, »Ozore« in »Društvene vestie«. Številki je priložena uspešna slika koč pri Triglavskih jezerih. »Planinski Vestnik« toplo priporočamo prijateljem narave in slovenske zemlje.

Sport.

I. SSK. Maribor opozarja javnost, da se vrše tekme v ponedeljek dne 13. t. m., in sicer: popoldne ob 1. uri igra rezerv Maribor : Rapid in ob 3. uri tekma I. SSK. Maribor : SK. Croatia, Zagreb. Od M. O. določene sodnike se na točni prihod k tekmi s tem opozarja.

: Mednarodna strelska tekma 1925. Letošnja mednarodna strelska tekma se bo vršila v švicarskem mestu St. Gallen meseca avgusta o priliki kantonske strelske proslave. Zavedajoč se časti, ki je bila s tem izrečena St. Gallenu, bodo strelska društva v St. Gallenu napela svoje sile. Da bo match za svetovni šampionat v streljanju popolno uspel v strokovnem oziru in v zadovoljstvo posetnikov, za to jamči svetovni glas, ki ga ima St. Gallen radi svojega samostana in množičnosti, ki si jo je pridobilo mesto, ko se je razvilo v svetovni center trgovine in industrije. Bivanje v St. Gallenu bo nudilo posetnikom lepo priliko za izlete, čemur je najboljši porok okolica St. Gallena z bodenskim jezerom in vrhovi Appenzellerlanda. Z veseljem so pozvani vsi prijatelji strelskega sporta v St. Gallen na strelski match od 7. do 13. avgusta 1925.

: »Croatia« : »Maribor«. Na velikonočni ponedeljek nastopi naš prvak proti znanemu zagrebškemu moštvu S. K. »Croatia«, ki poseduje izglajeno, izredno borbeno nogometno

skupino. »Maribor« bo moral napeti gotovo svoje moči, to pa tem bolj, ker se bo na velikonočno nedeljo boril z istim moštvom »Rapid« in predstavlja tekmovalno indirektno merilo za deljene moči obeh mariborskih rivalov. Obeta se nam lep in temperamenten sport, ki bo vseboval dokaj napetosti. Kot predtekme se vršijo nastopi rezerv »Maribora« in »Rapida« ob pol 14. uri. Glavna tekmovalna pričejo ob 15. uri. »Maribor« nastopa z kompletno prvo garnituro, S. V. »Rapid« istotako. Če se lahko veruje dosedanemu napredku »Maribora«, se pričakuje najmanj »Rapidu« enakovreden nastop ter bosta oba domača teama imela obilo posla braniti ugled tukajšnjega nogometa.

Dr. Fran Hojnik:

Olepševalno društvo za mesto Maribor.

V zadnjem času se vrstijo tendencijski članki v raznih časopisih o našem društvu.

Četudi nisem pooblaščen od svojega društva, vendar kot najstarejši odbornik moram na te napade odgovoriti.

Gotovo bo še marsikateremu v spominu, s kakšno težavo smo l. 1919. prevzeli od prejšnjih nemških odborikov to društvo. Takratni slovensko-nemški odbor je prevzel društveno premoženje v največjem neredu. Med vojno je namreč z njim gospodarilo vojaštvo. Trebalo je tedaj izvanredno mnogo energije in dela, da se vsaj počasi odpravi dezolantno stanje. Reči pa moram, da se je to društvenim funkcionarjem tudi posrečilo. Odbor je sicer imel številčno večino Slovencev, vendar pa se je čutila v njem moč nemških odborikov, ki so stali pod vplivom starih nemških borcev mesta Maribor. Četudi se v društveni odbor ni zanašala politika in smo se odboriki med sabo dobro razumeli ter se medsebojno podpirali in z delom za društvo tekmovali, vendar pa delo v odboru in društvu ni moglo tako napredovati, kakor bi bilo želeli. Krivo je bilo predvsem dejstvo, da se slovenski živeli, posebno mariborski inteligentje za društvo niso zavzemali in da društvo ni dobilo od mariborskih Slovencev niti tiste moralne podpore, katero bi bilo pričakovati.

Mariborski Slovenci pa društva niso niti gmotno podpirali. Spominjam le na veselice, koncerte in ples, katere je društvo priredilo in ki so jih Slovenci, in sicer ravno tisti krogi, kateri najbolj trkajo na svoja narodna prsa, naravnost bojkotirali ter se je celo dogodilo, da so proti društvu delovali. Opozarjam na plesno veselico v Narodnem domu, katere se je po večini udeležilo slovensko in nemško delavstvo in deloma obrtništvo, manjkali so pa trgovci, zdravniki, odvetniki, višji uradniki itd., tedaj ravno tisti sloji, katerih sveta dolžnost bi naj bila društvo moralno in gmotno podpreti.

Ko so nemški odborniki vse to videli, tudi oni niso hoteli več za društvo delati in se je tudi na strani nemškega meščanstva začela tajna gonja proti Olepševalnemu društvu.

Mi, kar nas je bilo slovenskih odborikov, smo opozarjali na to naše merodajne kroge, ki pa niso pokazali za nas nobenega razumevanja in so društvo prepustili usodi.

Naših občnih zborov, dasi delamo za nje reklamo, se meščanstvo ne udeležuje. Prišlo je sicer v teh šestih letih samo na en naš občni zbor nekaj trgovcev, ki so, mislim, bili tudi občinski svetniki. Govorili so nam lepe besede ter nam zatrjevali svojo naklonjenost — toda ostalo je žal le pri besedah.

* Ker je našemu uredništvu samo do tega, da se stvari koristi, ne pa škoduje, objavljamo rade volje izvajanja g. dr. Hojnika. Izjavljamo pa, da naša kritika ni imela nikakih postranskih tendenc, zato tudi odklanjamo — v kolikor se tiče našega lista — ožitek o tendencijskosti. O tem, kar smo pisali, se je lahko vsakdo prepričal na lastne oči v mestnem parku. Takisto smo čitali žaljive opazke o značaju teh »napadov«, ker v stvarno polemiko ne spadajo. V ostalem pa prepustimo piscu polno odgovornost za njegova izvajanja. — Uredništvo.

Vsi nemški odborniki so v preteklem letu odstopili in izjavili, da ne marajo več v odboru sodelovati. Izvoliti smo tedaj morali letos novi odbor ter se nam je posrečilo dobiti vanj ljudi, kateri nam po svojih zmožnostih in svojem ugledu ter priznanju marljivosti dajo garancijo, da bodo društvo v vsakem pogledu dvignili.

Če se tedaj v zadnjih dveh mesecih ni Bog ve kaj storilo in če že ni danes mestni vrt urejen tako, kakor si dopisnik dotičnih člankov želi, ni temu kriv ta odbor, ampak je temu krivo meščanstvo, ki se za društvo ne briga in ki ne stori ničesar, da bi priskočilo društvu na pomoč.

Pomisliti je treba, da s fisto beraško članarino, ki jo pa ljudje še z godrnjajem odrinejo, ne more društvo izhajati niti pol meseca ter da ne zadostuje niti za to, da bi se navozil pesek za posutje poti v mestnem vrtu.

Društvo se bo moglo dvigniti le takrat, če se bodo Mariborčani zavedali svojih dolžnosti ter nas bodo z znatnejšimi sredstvi podpirali in svoje someščane tako odgojili, da nam ne bodo nalašč delali kvara na naših nasadih, klopeh itd. in končno če se bo tudi mestna občina zavedala dolžnosti, ki jo ima napram društvu.

Napadi na društvo pa odvrčajo od dela še tisto peščico ljudi, katera se res požrtvovalno in nesebično trudi za društvo. Omeniti mi je predvsem neumestnen napad na našega sedanjega predsednika, višjega svetnika g. Šiška. Prva leta se je trudil kot blagajnik, in sedaj pa kot predsednik društva. Konstatirati moram, da v Mariboru ni društva, v katerem bi se našel odbornik, ki bi s tako navdušenostjo in požrtvovalnostjo ter nesebično delal za procvit svojega društva, kakor je delal on ves čas, odkar smo stopili Slovenci v odbor in da bi bila največja škoda, če bi se take ljudi z nepremišljenimi članki, najsibo v potem v kateremkoli časopisu, ubijalo.

Ptujsko gledališče.

Ptuj, dne 7. aprila.

Ptujsko dramatično društvo je tudi že pred vojno po možnosti delovalo. Uprizarjale so se redno med drugimi relativno tudi težje uprizoritve. Višek je dosegel takrat ansambel leta 1914., ko je uprizoril petdejsko žaloigro v verzih »Za pravdo in srce«. Takratni režiser dr. T. G. se je udal prošnji pridnih igralcev, da se uprizori ta žaloigra, tem težje, ker je prihajal od mariborske centrale svarilen klic. G. Kejžarju, dr. Kodermanu in drugim odbornikom mariborskega dramatičnega društva se je zdelo delo za Ptuj pretežko. Zmagala pa je močna in dobra volja igralcev. Ob uprizoritvi je doživela publika prijetno iznenađenje. Mariborski delegati pa še prav posebno. Bil je izvanredno lep večer zanosne uprizoritve. Po prevratu je društvo pridno nadaljevalo svoje delo. Nastale so pa včasih daljše pavze in zdelo se je, da g. režiser Majcen težko vleče voz, ker manjka dovoljno številno moči. Vozel je spopolnjevalo od slučaja do slučaja mariborsko gledališče, ki je gostovalo pri nas. Delo v društvu je bilo otežkočeno, ker je manjkalo večji kader stalnih moči. V glavnem smo živeli tu od veseliger, pri katerih smo se seveda od srca nasmejali.

V nedeljo, dne 5. t. m. ter v ponedeljek, dne 6. t. m. pa smo doživeli na našem odru zopet višek delovanja dramatičnega društva. Uprizorilo je Tolstojevo »Moč teme«. Vsečina je znana. Mlada bujna žena Anisja (gdč. Gaserjeva) vzljubi svojega hlapca Nikito (g. Majcen). S pomočjo Nikite in njegove matere Matrone (gdč. Haladejeva) umori Anisja svojega nebogljeneža moža Pjotra (g. Kostenjavec). Potem se poroči z Nikito. Kmalu postane Nikita, ki je preje varal Anisjo z ubogo delavko Marinko (gdč. Tkalčeva), svoj zločinski ženi znova nezvest. Tokrat hčerko Akulino (gdč. Megličeva) iz prvega zakona umorjenega Pjotra. Znova nastopijo zli duhovi Nikitove matere Matrone in žene Anisje. Zapeljeta Nikito, da umori nezakonski plod grešnega raz-

merja z Akulino. V tem strašnem zločinškem miljeju prijetno deluje oče Nikite (g. Šegula). Sviri sina, navaža ga na pravo pot ter zavrača njegov denar, ki ne prihaja iz poštenih virov. Logičen zaključek velikega dela je podan s tem, da se Nikita skesa ter se sam izroči roki pravice. Pred vso sosesko pravoslavno prizna svoje grehe. Takoj sledi temu aretacija po državnem organu. Glede uprizoritve same povdarimo, da je bil ansambl vzorno točen, ker je bil natančno na sekundo pripravljen ter je z zvonom klical občinstvo. Tega pa seveda še ni bilo. Grajati moramo to brezobzirno netočnost občinstva, ki je potem še cele pol ure motilo s počasnim prihajanjem. Igralci so to pot usvarili najboljšo uprizoritev po prevratu. Vloge Anisje, Matrone, Nikite in Pjotra so bile tako odlično podane, da bi se mogle pokazati v najboljših ansamblih na vsakem odru. Vse druge vloge so bile dobre. Morda bi bila kreacija Akime (g. Šegula), ki je glasnica Boga, poštenosti itd. boljša, če bi bila manje povdarila pogoške v govoru, ki jih je občinstvo smatralo kot hudo komiko. Marina, botra Anisje (Mara Šegulova) so v početku za nijanso preveč deklamirale, a so se potem vživele. V zadnji sceni je bilo opazati premalo razburjenja v soseski pravoslavni. To so majhni pogoški, male sence ob veliki luči. Anjotka (gdč. Jakhelova). Akulina (Megličeva), Marfa (Šegulova), Mitrič (Krašner), Sosed (Mojzerjeva) so sodile brezhibno v okvir celote — zlasti Mitrič je bil originalen. Publika se je nahajala pod težkim vplivom dogodkov v ruskem življenju, ki so se odigrali v neverjetno resničnostjo in silo. Kostumi in maske so dogodke še bolj poantirali. V imenu publike je treba izreči zahvalo igralcem, ki so z ogromnim trudom ustvarili uprizoritev težke drame, kar je smatral g. ravnatelj Bratina za neverjetno. G. režiserju Majcenu in igralcem se je to pot posrečilo nadkriliti vsa pričakovanja, četudi je bilo opaziti tu in tam male hibe, ki so pa ostale »lokalizirane« in brez večjega vpliva na celoto.

Gospodarstvo.

Premovanje plemenskih bikov v srezu Maribor, levi breg.

Po licencovanju plemenskih bikov dne 6., 7. in 8. aprila t. l. so se pripoznale nagrade sledečim bikorejcem:

I. Državne nagrade:

1. Twickel Pij, veleposestniku v Krčevini 500 Din;
2. Brus Matevž, posestniku v Plintovcu 500 Din;
3. Iglar Josip, posestniku v Boču 400 Din;
4. Majer Henrik, posestniku v Št. Ilju v Slov. gor. 350 Din;
5. Faneč Franc, posestniku pri Sv. Juriju ob Pesnici 200 Din;
6. Čep Franc, posestniku v Koprivniku 200 Din;
7. Twickel Pij, veleposestniku v Krčevini 200 Din;
8. Rošker Anton, posestniku v Zg. Hlapju 200 Din;
9. Supanič Leopold, posestniku v Krčevini 200 Din;
10. Upravitelstvo kn. škof. posestva v Lajtersbergu 200 Din;
11. Upravitelstvo »Racerdvor« v Krčevini 200 Din.

II. Okrajne nagrade:

1. Majer Henrik, posestniku v Št. Ilju v Slov. gor. 150 Din;
 2. Čerče Mirko, posestniku pri Sv. Juriju ob Pesnici 150 Din;
 3. Gamze Ivan, posestniku v Plaču 150 dinarjev;
 4. Paskolo Julijana, posestnici v Slatinskem dolu 150 Din;
 5. Katalinič Damijan, posestniku v Štrihovcu 100 Din;
 6. Ehrlich Franc, posestniku v Št. Ilju 100 Din;
 7. Jančič Franc, posestniku v Gačniku 100 Din;
 8. Bezjak Ivan, posestniku v Sp. Dupleku 100 Din.
- Nagrade naj se dvignejo takoj, najkasneje pa v 8 dneh pri okrajnem zastopu v Mariboru, Koroška c. št. 26.

Velika noč na slovanskem jugu.

Na Hrvaškem se začemjajo veliko-nočni običaji že s Cvetno nedeljo. Med drugimi navadami je značilno okraševanje studencev s cvetlicami in zelenjem. Na Veliko noč nosijo gospodinjke v cerkev pecivo, kruh, jajca in gnjat, takoj po vrnitvi iz cerkve pa sede vsa rodbina za skupno mizo. Posebno mora uživati blagoslovljeno svinjsko meso oni, ki pase svinje — kajti ljudstvo veruje, da je potem čreda varnejša pred boleznijo. Na velikonočni ponedeljek se vaščani obiskujejo med sabo, osobito pa velja dolžnost, da se obiščejo botri.

V Srbiji so navade precej podobne. Zanimiv je običaj pred Cvetno nedeljo. Na predvečer se zberejo dekleta na vasi in pojo pesmi o Lazarjevem vstajenju; zgodaj pred solnčnim vzhodom pa se zbero okoli kakega večjega studenca ali pri potoku; tu plešejo kolo in pojo starinsko pesem o jelenovih rogovi, ki skalijo vodo in ki postane pred njgovimi očmi zopet čista.

V Bolgariji si ženske na Cvetno nedeljo polagajo blagoslovljene šibe na talo, hoteč odvrgniti boleznijo v križu; pri-

hodnjega dne jih zvežejo v venec in obesijo za svetniške slike. Na Veliki četrtek barvajo jajca z rdečo barvo in matere nato z njimi otrokom obraze, češ, naj bodo vse leto tako rdeči kakor jajca. Na Velikonočno nedeljo hite žene v cerkev z voščeniimi svečami in jih zažgo na duhovnikov sveči ter goreče prinesejo domov. Tu posvetijo s svečo v sleherni kotiček in preganjajo vsako vrsten mrčes ter zle duhove iz hiše. Na Velikonočni ponedeljek polagajo na grobove pokojnikov lepe pisanice. S Kristusovimi vnebohodomi se začemjajo osemnevnji »samovilski prazniki«, t. j. prazniki, posvečeni vilam, ki vladajo nad polji, gozdovi in dobravami, nad potoki in travniki. Ob teh dneh vodijo duševno bolehave ženske v gozdove, kjer raste rastlina »crosen«, o kateri trde, da je priljubljena vilinska trava. O polnoči so okoli takih rastlin zbirajo vile in odločajo o usodi slaboumne ženske. Rosine si ženske nikoli ne zataknejo v lase, kakorkoli imajo sicer rade cvetlice, kajti če se je rastlina že dotaknila vila, tedaj bo prinesla nesrečo.

—□—

Verska republika na Balkanu.

Dopisnik beograjske »Politike« je poslal svojemu listu nekoliko vtisov s poti na Sveto Goro. Sveta Gora je pri nas malo znana, njene razmere pa so tembolj zanimive, ker je edina država v Evropi, ki ima popolnoma versko obeležje.

Že na ladji, katera vozi trikrat na teden mimo Svete Gore v Kavalo, opaziš, da je potnik namenjen tja, kamor ne sme stopiti noga ženskega bitja. Na ladji so sami moški; dve dami, ki sedita v kotu, sta namenjeni v Kavalo.

Po dvanajsturni vožnji zgodaj zjutraj pristane ladja v Dafni, svetogorskem pristanišču. Jutranje rumenilo je komaj pričelo božati z večnim snegom pokriti vrh Atosa; megle so ovile pogozdena brda Svete Gore. — Tam je Sveti Panteleon, ondi Xeropotamo; tam so monastirji, kjer so živeli ti ali oni znani svetniki; z druge strani so Lavra, Ivir in naš Hilandar — so razlagali razkuštrani, neumiti in na ladjo privajeni grški mornarji v mešavici vseh jezikov, tudi srbskega.

— Vaš kralj bo vzel tudi nas v zaščito; tako smo prosili, kajti Grki postopajo z nami tako, kakor niso Turki že toliko vekov, — tam zgoraj vas radi vidijo in sprejmejo, ker se naidejajo vaše pomoči.

Iz Dafne vodi pot skozi koševita brda; cesta je tlakovana do Kareje, ali pot je pri vsakem koraku drugačna. Pred sabo vidiš s snegom pokriti Atos in

morje z njegovo toplo modrino in lašno meglico. Na potu srečaš čisto menihe (kaludjere), ki gonijo mezge, obložene z raznimi stvarmi in lesenim ogljem za izvoz.

Ko prehodiš neki klane, se ti nenadoma odpre izvanredna panorama Kareje z mnogobrojnimi stolpi, kupolami, križi in strehami hiš, kritih s kamnenim škrljem. Ko vstopiš v mesto, vplivajo silno mučno na te črne silhuetne in nenavadna tišina, ki je v dneh velikega posta še večja in strašnejša. Na ulici si ne smeš prižgati cigarete, ne smeš niti glasno govoriti. Sedaj je čas večerne molitve in iz vsake hiše, ki ima najmanj po en paraklis — cerkvico, se čuje tiho petje.

Sveta Gora je posebna verska država z republikansko - parlamentarnim ustrojem in s prestolico v Kareji.

Vseh dvajset samostanov (monastirov), kolikor jih je na Sveti Gori, voli iz voje sredine po enega delegata za leto dni in ga pošlje v Karejo v skupščino. Od te dvajsetorice ima pet predstaviteljev najvažnejših samostanov, t. j. Lavre, Ivara, Vatopeda, Hilandara in Dionisija funkcijo epistatov — predsednikov. Od teh je potem za pol leta izmenoma eden epistat — predsednik, ostali pa para-epistati, t. j. podpredsedniki. Predsednik ima v znak svoje funkcije palico — ravdon. Na palici, katere glava je srebrna, je vgrvirana mala cerkvica, ki je sezidana na vrhu Atosa (2800 m nad morjem). Na palici so vre-

zana imena vseh dvajsetih svetogorskih samostanov. Predsednik sklicuje vsak ponedeljek, sredo in petek sejo, kateri predseduje, pri kateri pa nima pravice glasovanja edino takrat, ako mu je poverjeno tudi zastopanje samostana. Kvorum znaša 14; brez tega števila je seja nesklepčna. Vsak samostan daje svoj del letnih davkov za vzdrževanje uradništva in prestolice — a davki se odmerjajo po tem, koliko menihov in slug ima.

Za nas je Kareja važna vsled tega, ker se v njej nahaja tako zvana postnica svetega Save. Postnico in cerkev sv. Save je dal sezidati sam sv. Sava, ki je tudi sestavil pravilnik za izvrševanje službe v nji. Izvirnik, pisma z roko sv. Save, se nahaja sedaj v Hilan-

darju, njegova kopija pa je sklesana v kamen nad cerkvenimi vrati. Poslepje je do danes ohranjeno z velikim delom prvotnih fresk, toda na zunaj je bilo že večkrat renovirano.

V tej postnici služijo bogoslužje samo izredno pobožni menihi — asketi, ki jedo le enkrat na dan, nikoli mesa, ribe in masla. Dandanes vrše to službo trije menihi: neki star Kruševljanec, neki mlad Sumadinec in zelo mlad Čeb, prepričan asket in bogomolec, ki skoro nikoli ne gre iz cerkve, skoraj ničesar ne je in tudi ne spi.

Radi postnice, ki je zelo ugledna in uvaževana na Sveti Gori, je ugled našega samostana Hilandara na veliki stopnji, kakor je ugled Ivora radi njegove čudotvorne Bogorodice.

—□—

Rimski romarji.

Glavni kolodvor v Rimu, stazione Termini, ni več prazen. Ne mine dan, dan ne bi izstopilo iz vlakov na stotine in stotine rimskih romarjev. Prihajajo iz Italije in iz najoddaljenejših krajev inozemstva, zbrani v trumah, v manjših partijah ali posamič. Družbe so si preskrbele stanovanja že vnaprej, bivajo največ v hišah pobožnih redov ali v stanovanjih, ki jih je postavil centralni odbor.

Posamezniki po pričnejo lov za stanovanjem takoj na kolodvoru. Tu je namreč informativen urad, ki vsaj za prvo silo preskrbi potrebno. Ako so želje skromne, ostane pri prvem, ako ne, pa se nadaljuje lov za stanovanjem. Lov je vsaj do sedaj pred Veliko nočjo — vedno uspešen, in kdor razpolaga z dobro napolnjeno denarnico nima nikoli strahu; v tem ali onem hotelu bo našel gotovo zaželeno sobo. Hotelirji, ki so bili začetkom »anno santo« pesimistični, delajo sedaj vesele obraze. Rimska pobožnost je pač zlata vredna!

Romarji, ki jih papež blagoslavlja in obdaruje s spominskimi medaljami, ne izgledajo prav nič romarski. Nosijo navadno obleko kakor ostali ljudje, o kakih romarski palici in malhi ni govora. Nedvomno imajo kaj skupnega, česar pa mi, ki živimo med njimi, ne moremo opaziti. V obleki tega ni videti; morda se bolj izraža v izvestnem, na pol razočaranem, na pol pričakujočem izrazu obrazov. Obrazi, ki zrealijo vse narode,

vse klime, vse navade. Ti kažejo uboštvo, drugi bogastvo. So tudi mnogi bogati romarji, ki se vozijo v luksuznem vlaknu ali na avtomobilih. Bogastvo in revščina se razumeta prav dobro. Kato-liško plemstvo iz Nemčije, Francije in stare Avstrije, ki stanuje v baročnih palačah svojih rimskih nečakov, upogiba kolena pred papežem tako globoko kakor slabokrvna kmetica iz Bavarske.

Ta stara mati iz Bavarske je bila nekaj dni rimska posebnost. Pobožna ženska je prišla peš iz Oberammergau v sveto mesto. Rabila je za to pot osmi tednov; njena prtljaga je obstojala iz priporočilnega pisma njenega škofa in iz razglednic za papeža, da bo vedel, kako je v njenem kraju. Toda jedva je bil Rim doznal, kakšega gosta ima v svoji sredi, že je slava bavarske kmetice otemnela. Prekosil jo je drugi romar. Neki pobožni Württemberžan se je še boljše odrezal. Romar Josip Zacker je napravil pot v Rim, kljub dobrim 79 letom v slabih šestih tednih. Potoval je kakor sveti Frančišek brez vinarja v žepu. Oborožen z dežnikom je starček zdrav in vesel vstopil v sveto mesto. Nemški konzulat v Rimu ni hotel biti seveda zadnji; ponudil je starčku, ki je prejel odpustke; blagoslove in medalje, vožnjo na državne stroške v oddaljeno domovino. Redko kdaj je kdo videl v tretjem voznem razredu tako srečnega človeka kakor je bil romar iz Württembergu.

—□—

Pradomovina azijskih narodov.

Profesor kazanjskega vsenčulišča Anučin se trudi, da bi rešil vprašanje, kje je bila pradomovina azijskih narodov. Niti primerjava jezikov niti antropologija ni mogla doslej reči nič sigurnega. Treba se je tedaj nasloniti na pomembno gradivo. Izmed njega si je prof.

Anučin izbral kot najznačilnejše nazore raznih azijskih narodov o pradomovini ali raju njih prednikov. Vsi azijski narodi imajo namreč predstave o prvotnem paradizu, ki je pri nekaterih »kraj dobrih duhov« ali »kraj prijetnih sapic«. Mimo tega imajo tudi predstave o

Ljubavna zgodba.

Henry de Forge.

Ker so se tega večera dogovorili, da si bodo pripovedovali ljubavne zgodbe, so mnogi po vrsti povedali marsikako fantastično malenkost, v kateri je bila vedno opisana kakršnasibodi ženska pustolovščina. Nemara so bile zgodbe zanimive, vsekakor pa značilne za čase moralnega propadanja, ki v njih živimo.

Končno se je vendarle uprl neki glas, rekoč:

— Ni vedno tako. Čista ljubezen, brez grdega računa, brez podlosti, ljubav, ki je sposobna za požrtvovalnost in junaštvo, še vedno živi. Hvala Bogu, ljudsko srce lahko še vedno vzdrži v čisti ljubezni.

Naj vam to dokažem. Dovolite mi, da vam povem neko ljubavno zgodbo. To je povest mojega prijatelja, ki je že mrtov.

...

Pred dvajsetimi leti se je neki lepi mladenič — imenujmo ga Peter — silno zaljubil v izredno lepo in zelo bogato devojko, s katero se je slučajno spoznal. V dosihdob praznem srcu je občutil, da ne bo poslej nobene druge žene ljubil tako kakor njo, — ki jo imenujmo Berto.

Naravna in poštena bitja, kakor je bil moj prijatelj, se ne prevarjajo, marveč so res odkritosrčna. Ko je razumel in se prepričal, da je njegovo čustvovanje globoko in večno, je odšel k starišem lepe devojke in jih zaprosil za rdko njih hčerke. V samem sebi je čutil dovolj moči in ljubezni, da bi mogel ponuditi bodoči ženi vso srečo, ki jo je zaslužila.

Oče, izkušen mož, in mati, žena zdravega razuma, sta poklicala Berto, da čuje njeno mišljenje.

Devojko je Petrova prošnja iznenadila. Ni najmanj se ni tega nadejala. V njej so tilele nove želje, se ustvarjali novi načrti, lepši, mnogo pametnejši, ki se jim ni protivila. Mnoge stvari so jo ločile od Petra, ki je bil umetnik, iz sredine, ki je popolnoma drugačna nego njena.

In ker ni imela v srcu ničesar proti njemu in tudi ni zmogla dovolj moči, da bi mu vrnila ljubezen z ljubeznijo, je prosila, da naj ji da čas, da premisli. To pa je že bila košarica.

Istega mnenja so bili tudi stariši. — Mislili so, da utegne njih dete najti lepšo priliko, ki bo bolj po njenem okusu, kajti Berta je imela dobre vezi z družabnimi krogi in je slovela tudi po svojem bogastvu. S Petrom je bila njena bodočnost nesigurna. In kdo ve, ali ne bi prišle britke ure razočaranja?

Razjasnili so Petru malo po malem, in zdaj ni imel nobene nadeje več. Žal je bilo Berti, da je vzrok njegovi bolesti, vendar pa je bila enih misli s stariši.

Izrazila je tudi željo, da bi ostala dobra prijateljica, ki se bosta srečala z zadovoljstvom, brez neprimernih misli in zaupala drug drugemu.

Peter je občutil v srcu silno bolešč. Nekega dne je rekel lepi Berti:

— Do poslednjega diha bom mislil na vas, toda zaklinjam vas, da vam nikoli ne bom govoril o svoji ljubezni. — Prosim vas samo, da smem ostati vse življenje poleg vas...

— Poleg mene? Kaj naj to pomeni?

— Oh, nočete me videti... Nočete čuti moje navzočnosti. Ne bom se vmešaval v vaše življenje, še sam vam bom

pomagal graditi srečo. Še gledal vas ne bom. Samo poleg vas bom vedno.

— Kako hočete biti poleg mene in ne se vmešati v moje življenje?

— Zakaj vam to govorim?... Prisel sem vam, da vam ne bom v napotilo...

Berta se je nasmehnila in vendar malce vzdrhtela:

— Pravo dete ste... Storite, kar hočete!

Zgodilo se je, kakor je Peter obljubil. Izginil je popolnoma iz življenja lepe Berte. Z njo in njenimi roditelji je gojil le stike, ki so navadni med znanci.

Uboji prijatelj mi je pojasnil, kako je razumel besede: »Ostati vedno poleg nje«.

Ni pomenilo, da ostane vedno poleg nje, kajti to bi opazil ves svet. Celo videti je ni smel pogosto, ker se je po svoji volji bogato poročila.

Vendar je bil — kakor je bil rekel — vedno pri njej. Kako? Ah, grozno, strašno je trpljenje, s katerim je to dosegel.

Menil je, da so ljudje, ki stanujejo v dveh stanovanjih, drug poleg drugega, ločeni z neprodinim zidom, vendar so komej nekoliko metrov drug od drugega.

Vsako stanovanje ima svoje življenje. Ne čuje se morda niti šuma. Čeprav se ljudje niti ne vidijo, so vendar v neposredni bližini.

Da bi dobil stanovanje, ki je bilo poleg Bertinega, je Peter zašel v velike težkoče in stroške. Mlada žena je često menjala stanovanje in Peter je vedno moral iskati novo stanovanje, ki je bilo poleg njenega...

Nikoli, celo meni, svojemu prijatelju, ni govoril o tem, vendar pa sem občutil silno tugo, ko sem ga videl, s kako mu-

ko je skušal ozdraviti svoje bolešno srce.

Često sem opazoval, kako je nemo strmел v zid, za katerim je živela »ona«; kako je božal in miloval steno.

Na drugi strani zida je bilo vedno tiho.

Tako je bilo boljše. Sicer bi zvedel, da ona, ki jo je tako ljubil, ni srečna. Njen mož, ki je bil v očeh sveta »lepša prilika« nego Peter, ni bil človek, ki Berti je bilo silno žal, da je z njim zvezala svoje življenje.

Toda bila je ženska, ki zna trpeti in se ne kesati brezuspešno.

Dvajset let — toliko časa je še živel — je prebil moj prijatelj v tišini, neviden poleg žene, ki jo je ljubil ter je dal s tem najlepši primer ljubezni, kakršne še nisem nikoli videl...

Začudenji gostje so vzkliknili:

— Ta Peter je bil norec!

— Ne, bil je pesnik!

— Kaj je s tem dosegel?

V tem je izpregovorila iz družbe neka ženska:

— Zgodba ni popolna. Poznala sem ženo, ki jo zovete Berto. Bila je moja prijateljica. Vedela je za divno požrtvovalnost človeka, ki jo je ljubil... Toda bilo je prepozno. Ločila se je od svojega moža, s katerim ni mogla več živeti skupno življenje.

Peter je bil medtem že mrtov...

Kmalu za njim je umrla tudi ona.

Naj vam še povem njen odgovor človeku, ki je prebil dvajset dolgih let poleg nje v najhujših duševnih mukah:

Pred smrtjo je naročila starišem, naj jo pokopljejo poleg njega... Pokopali so jo poleg njega in za vedno...

—□—

nasprotju raja — o peklu. Večina narodov si zamišlja raj in pekel na zemlji. Značilno je, da si vsi azijski narodi predstavljajo raj tostran kopna, pekel pa je bodisi na morski obali bodisi na kakem otoku ali pa daleč na morju.

Ni pa naroda v Aziji, ki bi mislil, da biva vedno na sedanjem mestu. Vsak trdi, da se je preselil iz drugih pokrajin in vsi vedo povedati, da so bili tisti kraji zelo lepi. Vendar pa so vse predstave o tej neznani zemlji že močno zbrisane, tako da jih pripovedujejo v samih legendah. A tudi v teh legendah je prav tako kot v nazorih o paradizu in peklu zrno znanstvene resnice.

Predzgodovinski prebivalci južne Sibirije so obračali svoje kamenite malike proti jugu. Tudi prebivalci zapadne in srednje Sibirije so prišli v svoja sedanja bivališča od juga. Jakuti in Burjati v istočni Sibiriji trde, da je dežela dobrih duhov na jugozahodu. Aini, Japonci, Korejci, Mongoli in Kitajci kažejo na zahod kot mesto, kjer je bil paradiz, dočim jim pekel leži vzhodno od Velikega oceana. Potomeci Indokitajcev pravijo, da se pokrajina prijetnih vetrov razteza severozapadno od njih. V Indiji je blaženi raj očelov na severu. Na severno stran darujejo žrtve pokojnim prednikom, na sever so morali biti obrnjeni konci travnih stebel, ki so nanje polagali mrliča.

Stari mezopotamski narodi so si mislili raj na severovzhodu, pekel pa na severozapadu. Pri zapadnih Semitih je ležal paradiz na vzhodu. Kameniti maliki v južni Rusiji so postavljeni z obličjem proti vzhodu. Kljub velikim jezikovnim in plemenskim razlikam polagajo omenjeni narodi prvotni raj v eno in isto pokrajino. Če bi od bivališča vsakega izmed njih potegnili črto v smer, kamor polagajo raj, bi se vse te črte sestale v enem kraju, namreč na podnožju Pamira, kjer leži ruski Turkestan, oblast semirječenska in zapadni Turkestan.

Legende o paradizu nam tedaj dajejo pravico do domneve, da imajo vsi azijski narodi skupno pradedovino. Anučinova raziskovanja pa tudi pričajo, kolikšne važnosti so včasih take legende za najtemnejšo stran človeške zgodovine. (Po »Vesmiru«.)

Podaljšanje človeškega življenja.

Človeku je omogočeno, da s pomočjo razuma podaljša življenje preko mere, katera bi mu šla po biološki primerjavi z drugimi živimi bitji. Najpravičnejše napravimo tako primerjavo s sesalci. Kakor poroča dr. Schweisheimer v »Kosmosu«, je Rubner primerjal povprečno dolgotrajnost življenja pri različnih sesalcih in dognal zanimiv rezultat. Po njegovih sodbi poginejo sesalci tedaj, ko so porabili v razmerju z lastno težo enako količino »energije«. Splošno živijo večje živali dalj časa. Čim manjša je žival, tem večja je — ako primerjamo s težo — oddana množina toplote, prebav-

na snov in tako naprej. To osnovno pravilo velja za sesalce. Le človek živi mnogo dalje, kakor mu gre po velikosti med sesalci. To izjemno stališče je napravila uporaba pameti. Razširjenje praktičnega uma in znanja vodi torej k povečanju življenske dobe. Predvsem se to močno pokaže v mladosnih letih. — Angleška statistika pripoveduje, da je v štiridesetih letih 19. stoletja od 10.000 oseb med 75 in 85 leti umrlo letno 1415, v drugem desetletju 20. stoletja, torej 70 let pozneje samo še 1320 na leto. To odgovarja 7% izboljšanju v tej starosti.

Nespečnost in moderni način življenja.

V prejšnjih časih so nespečnost (pomanjkanje spanja) smatrali za znak obojenja telesa ali pa so videli v nji slabo navado, ki se da ob dobri volji zlahka odstraniti.

Sir Frederick Mott pa smatra, da je nespečnost bolezen, ki je posebno razširjena v naši moderni dobi in katero ne povzroča toliko duševna prezaposlenost kolikor skrbi, žalost in duševni boji. V nekaterih primerih je vzrok oboleslosti prikrit strah, ki ga lahko odstrani samo oni zdravnik, do katerega črna bolnik popolno zaupanje.

Kakor hitro traja nespečnost več dni, narastejo v bolnikovi domišljiji prvotni neznatni simptomi v velika strahčila, kar le poveča njegovo duševno depresijo. — Pri osebah, ki so nagnjene k duševnim boleznim, lahko nastane pod vplivom nespečnosti tzv. stihomam. Zato je treba dati takoj preiskateli po večjem zdravniku, ki bo ugotovil, ali ni nespečnost pojav kakšne telesne bolezni in bo odredil zdravljenje, med katero spadajo predvsem naravni zdravilni pripomočki kakor sonce, sveži zrak in primerno razvedrilo. Razvedrilo je vrlo važen čimbel, a le tedaj, če je dobro izbrano in zaposli vso bolnikovo osebnost, tako da nima časa misliti na druge reči. Sem spada tudi sport, a ne ves in tudi ne za

vse. Golf in tenis sta boljša od hoje in ribolova, ker bolnika bolj zaposlita in mu ne data toliko misliti nase. Človek lahko živi največ nekaj minut brez zraka, nekoliko dni brez vode, nekoliko tednov brez hrane; ne more pa živeti niti teden dni brez spanja.

Kako vpliva spanje na človeški organizem, še ni povsem dognano. Crile meni, da so po spanju napolnjeni možgani s pozitivno, jetra pa z negativno elektriciteto. Pri duševnem delu prehaja pozitivni naboj iz možganov v jetra, kjer se s časoma nakopiči. Tedaj nastopi utrujenost. Kadar človek spi, prehaja pozitivni naboj nazaj v možgane in omogoča prebujenje ter duševno delo.

Občutek utrujenosti povzroča zavestno kopiranje po počitku. Višja delavnost živcev peša, miselna igra ponehava, krvni obtok postane slabši; vsled tega ne dobi možganska skorja dovolj potrebne krvi, s tem pa je človek veliko manj sposoben za delo. Občutek utrujenosti je znak, da je dnevena zaloga energij izčrpana, zato je treba utrujenosti zadostiti in jo premagati s spancem, sicer bi utegnili priti do popolnega izčrpanja energije in do motenj duševnega ravnotežja. Miren, globok spanec je najboljša okrepčilo.

—

Za velikonočni dessert.

Malo za smeh in kratek čas.

Iz spisov slavnih pisateljev. Da so tudi slavnii pisatelji podvrženi človeškim zmotam in površnosti, naj pričajo sledeči paberki iz njihovih spisov. — Molče je odvrnil policijski komisar: »Ni blazna! (Balzac). — Zavezal je deklici glavo in oči in ji rekel: »Dobro pazite, kaj bo sedaj delal« (Balzac). — Slepi Ginevre je otožno zrl v prazno steklenico. (Pouchon: »Pécarière«). — Izidor, največji francoski rabin, čigar jezik je ohromel od mrtvouda, je povzdignil svoj glas k nebu... (Murger »La Bohème«). Njegov zeleni mašni plašč, na katerem so bile vsite lilije, je imel blankitno bojo. (Flaubert). »4000 bosih Arabcev je hitelo za njimi in se jim režalo s 600 tisoč svojih zbl.« (Daudet, Tartarin de Tarascon). Vsak Arabec je imel tedaj 150 zob! — Mati je sedela med svojima hčenkama, dvojčki, izmed katerih je vsaka imela 18 let. (François Coppée). — Venera, ki so jo našli na grškem otoku Milu in ki slovi radi svoje lepote, je zapeljala marsikatero francoskega pisatelja h krivim metaforam. Kip na-

mireč ni imel ne rok ne ramen, vzlic temu pa je pisal C. de Bast: »In pritisnil je vroč poljub na dekličino roko, belo in nežno, kakor roka milanske Vener«. Jules de Gastyme piše: »Dvignila je svoja ramena, krasna kakor milanske Vener«, bela kot njen mramor. — Ravno isti pisatelj je zapisal to-le debelo: »Zamorec je prebledel.« — Charles Mérouvel opisuje stas (taille) svoje junakinje: »Moška roka s svojimi desetimi prsti bi jo lahko objela.« — Nekaj drugi pisatelji piše: »Danijel ni nič odgovoril očetu, bile so to prve besede, ki jih je spregovoril nasproti njemu...«

Srčen oče dvojčkov modruje: Danes je pač tako nesigurno na svetu, da nihče ne mara sam ven...

Nezadovoljna ženka. A. Najprej ji ni ugajala moja brada. Dal sem jo odrezati in sem si pustil angleško pristrizene brke. Tudi to je moralo izginiti. Zdaj sem gladko obrt. Kaj naj storim, če ji tudi to ne bo všeč? — B. Pa izgini docela.

Zakaj v Mariboru ne upeljejo davka od vode? Zelo preprost odgovor. Ker ga plačujemo že pri davku od vina.

L. F.

Kako dobi amater dovoljenje za inštalacijo sprejemne radiopostaje?

Bolj prestrašijo amaterja navadno uradne procedure za doseg dovoljenja kakor pa finančno vprašanje. Ker raste zanimanje za radiofonijo od dne do dne, a si amaterji niso na jasnem, kako ubrati do cilja najkrajšo pot, naj navedem na kratko sedaj veljavni postopek kot izveček iz predmetnega pravilnika in številnih odredb, odlokov in ostalih uradnih pojasnil.

Kompetentna za izdajo dovoljenja je poštna oblast. Dovoljenje za inštalacijo izdaja ministrstvo pošte in telegrafa v Beogradu. Kot temeljni pojem velja: Ne naročaj in ne kupuj si aparata, dokler nimaš dovoljenja. Sicer ne sme nikdo prodajati aparatov onim, ki nimajo dovoljenja za inštalacijo in tudi carinarnica jih brez predložitve uvoznega dovoljenja ne izroči, kljub temu pa pozor, da ne bo izgube in drugih nepravil.

Predno si amater izbere tip aparata, treba pomisliti. Ako kupi aparat od tuzemske tvrdke ali uvoznika, mu ni potrebno posebno uvožno dovoljenje. Ako hoče instalirati aparat v kraju, ki je v zračni črti oddaljen manj kot 20 km od državne meje, mora dobiti še dovoljenje notranjega ministrstva, kar je seveda samo politično varnostnega značaja. V najslabšem slučaju torej tri dovoljenja: za kraj, ki je oddaljen manj kot 20 km od državne meje, za uvoz in za inštalacijo. Vsaka prošnja mora biti sklopovana s 5 dinarskim kolekom in ji je je treba priklopiti kolek za 20 din. za odgovor. Vsaka priloga se kolekuje z 2 din. Nešteto aparatov tipov imamo. — Pri nas so vsi dovoljeni, le aparati z reakcijo na anteno so prepovedani. Kaj je reakcija na anteno (Rückkopplung auf die Antenne), je tu nemogoče povedati brez daljšega razlaganja. Ako se v aparatu sprejeta, deloma že ojačena energija znova kopča na anteno v svrhu zopetna pojačenja antenskih impulzov, govorijo o reakciji na anteno. Četudi je to dejstvo zelo ugodno in za prakso ekonomično, postane nevesel amater s takimi aparatom škodljiv za vse bližnje sprejemne postaje, ker deluje njegov aparat kot mala daljina postaja in moti sprejem drugim. Pri naročitih v inozemstvu in tudi sploh je treba prodajalca na to izrecno opominiti.

Nadaljnji postopek je ta. — Ako je amater v kraju, ki je manj kot 20 km oddaljen od državne meje, mora najprej zaprositi potom pristojnega srezkega poglavarstva ministrstvo notranjih zadev za dovoljenje, da sme instalirati postajo v tem pasu. — Razven domovnice ni treba nikakih prilog. Vsekakor pa ni odveč, ako se priloži dokaz o moralni neoporečnosti. V prošnji je navesti natančno bivališče, zračno razdaljo od meje in eventualne druge za prosileca važne razloge. Kdor ni v tem pasu, ne potrebuje tega dovoljenja. Imenovano dovoljenje je potrebno kot priloga k prošnji za inštalacijo. Inštalacijsko dovoljenje pa izdaja ministrstvo pošte in telegrafa v Beogradu. — Dovoljenje poštnega ministrstva upraviči končnoveljavnost amaterja, da sme postajo instalirati. Inozemci ne morejo nikakor dobiti inštalacijskega dovoljenja. — Ker smo sedaj še navezani na uvoz, se aparati navadno naročajo iz inozemstva. Ako kupi a-

mater od koncesijoniranega uvoznika v tuzemstvu aparat, mu ni treba posebnega uvoznega dovoljenja. — Ako pa amater naroči aparat (ne onih z reakcijo na anteno!) iz inozemstva sam, si mora preje preskrbeti uvožno dovoljenje, ki ga izdaja direkcija pošte in telegrafa v Ljubljani. V prošnji za uvožno dovoljenje je treba navesti tip aparata, njegovo tehnično karakteristiko, ime in kraj tvrdke, ki je aparat izdelala, in ime in kraj prodajalca. Priložiti je torej šematično skico, ki vsebuje vse podatke in iz katerih je vse razvidno, kar je potrebno za strokovno presojo dopustnosti. Na skici naj se imenoma navedejo vsi glavnejši deli, posebno pa je razvidno označiti razmerje samoinduktivskih tuljav med seboj (Spulenkopplung). To prošnje je odposlati najbolje istočasno s prošnjo za inštalacijo potom najbližjega poštnega urada direkciji pošte v Ljubljani, ki ukrene potrebno. Prošnjo za uvoz poslati prej, nima smisla, ker direkcija pošte jo zamore rešiti šele po izdani inštalacijskem dovoljenju v ministrstvu pošte. Podrobnosti o plačevanju letne takse (400 din.) in prevzemu prošnji pojasnjuje itak vsak poštni urad.

Preostane sedaj še vprašanje inštalacijskega dovoljenja, ki je imperativno in mora biti pridobljeno sploh, dočim sta dovoljenja za uvoz in inštalacijo v 20 kilometrskem pasu le slučajni.

Za inštalacijsko dovoljenje treba nasloviti prošnjo na poštno ministrstvo a jo izročiti (če se aparat uvozi, skupno prošnjo za uvožno dovoljenje) najbližjemu poštnemu uradu v nadaljno poslovanje. — Kdor je v omenjenem pasu 20 kilometrov ob meji, mora priklopiti prošnji za inštalacijsko dovoljenje tudi že dobljeno dovoljenje ministrstva notranjih zadev. Brez tega ni mogoča rešitev. V ostalem so priloge k prošnji za inštalacijo še: šematični črtaj aparata kakor za uvožno dovoljenje (za obe dovoljenji posebej) in skica antene. Skica antene se izdela v označenem približnem merilu 1:300 do 1:500. Naj bo šematična in pojasnjuje lego med ali nad bližnjimi poslopji, ulico, cesto; ali je dvožična, T ali T antena, kako je dolga in iz kakšne žice. Prošnje za inštalacijo se pišejo na poseben formular, ki ga dobi prosilec pri vsakem poštnem uradu brezplačno, med tem ko za uvožno dovoljenje in ono v 20-km-skem pasu ni tiskane formulare. Tam je treba izpolniti glasom zahtev vsa stavljen vprašanja natančno, posebno pa bodi navedeno: namen, koga ima prosilec s postajo, karakter inštalacije, točen naslov prodajalca in izdelovalca aparata, detajlni opis (v smislu priložene skice), zaželjeno valovno dolžino ali postaje, od katerih misli prosilec sprejemati vesti, čas funkcioniranja, vrsta obrata (koncerti, novinarske vesti, tržna in borzna poročila, predavanja), kraj in mesto v hiši, kjer je aparat instaliran — na splošno: glavna karakteristika aparata, oblika in dimenzija antene, opis detektorja, ojačevalca in vse kar je potrebno, da se dobi točen poim o projektirani postaji.

S tem je križevpot za enkrat končan. Preostane še čakanje, ki traja — bodimo pesimisti — v slabem slučaju 2—3 mesece. Na vsak način pa pravilno opremlje-

Eva premislila, preden bi zapeljala Adama.

Prenagla odkritosrčnost. Mož: »Pravkar sem se dal zavarovati za 100.000 Din, ki ti jih izplačajo po moji smrti. Torej ti ni treba biti v skrbeh za bodočnost.« — Žena: »Moj Bog, kako dolgo bo še treba čakati.«

Nesporazumljenje. Soseba, vstopivša v sobo: »Dober tek. Kaj pa kosita, boter?« — Sosed: »Mlado gos.« — Soseba (ozirajoč se po sobi): »No, kje pa imate staro?«

Klerikalni govornik obljublja: »Dobimo avtonomijo...« Pristopi volilec in pravi: »Kaj, hudiča, same avto, pa avto. Konje nam priskrbite, je boljše za naše ceste.«

Negotov kruh. »Veste, skrbim me bodočnost mojega sina. Za starost nimam nič gotovega.« — »Kaj pa je!« — »Mlister.«

Tolažba gologlavca. »Ko bi mi vse v življenju tako gladko izpadlo kakor lasje...«

Zdravnik: »Sumljiva reč. Kakor da ste zboleli na boleznii spanja. Kje ste jo neki nalezli?« — Bolnik: »Delam v akademiji znanosti in umetnosti.«

Umetnik na kmetih: »Saperlot! Kam sem neki vrgel platno z najlepšo sliko?« — Kmetica: »Taakoo? To da je bila slika? Misliš, da je platno umazano, pa sem ga vrgla med grdo perilo!«

Temeljiti osebni popis v delavski knjižnici. Župan v Kurji vasi je izstavil čevljarskemu pomočniku Francu Murnu delavsko knjižnico s sledečim osebnim opisom: Rojstni kraj: koča št. 9. Domovinska občina: pri nas. Veroizpoved: jo ima. Postava: jo ima. Obličje: zaraščeno. Oči: jih ima in rad škili. Usta: tudi. Zobje: ima vse razen enega, ki mu ga je izbil neki fant v pretepu. Posebna znamenja: jih še ni bilo opaziti. Župan: Smolar Luka.

Praktik. Zdravnik revnemu pacientu: »Tegale zdravila vzamete po jedi polno žlico.« — Bolnik: »Gospod doktor, jaz imam redkokdaj kaj za jesti.« — Zdravnik: Pa vzemite pred jedjo.

Draga jabolka. A. Grom in strela! Za kilogram jabolk naj dam deset dinarjev? — B. Škoda, da niso bile vedno tako drage ali še dražje. — A. Zakaj neki? — B. Zato, prijatelj, ker bi potem ne bilo izvirnega greha. Če bi namreč bila jabolka tako draga, bi si

ne, prav kolekovane in na pravo mesto oddane prošnje izdatno skrajšajo proceduro.

V naslednjem bodi še nekaj navedil v interesu amaterja.

Ne zavezuje se napram nikakoli firmi radi nakupa aparata, dokler nimaš potrebnih dovoljenj. Posebno ne pri inozemskih tvrdkah, da ne boš plačeval na carinarnici ležarine, ker ne smeš aparata dvigniti.

Kolekuj prošnje s 5 din., za odgovor priloži nenalepljeni kolek 20 din. Priloge, če se niso kolekovane prej, kolekuj z 2 din. Opozori prodajalca, posebno inozemske, prej, da aparati z reakcijo na anteno v naši državi niso dovoljeni, sicer boš imel samo izgubo.

V dvomih o instalaciji in montaži aparata in antene, o dopustnosti aparata tipa ali negotovosti, za kakšno aparaturo izmed neštetihter ofriranih bi se odločil, obrni se do prijatelja ali znanca, ki je celo proceduro že prestal in ima praktične izkušnje. Ne delaj cele zadeve kompliciraneje kakor je, marveč drži se navodil, stopi v stik s prodajali in preskrbi si avtentično škico. Ako imaš kakoga strokovnjaka na svoji strani, tem bolje. Aparat si končno izdelaj razven cevki lahko sam ali ga sestaviš iz pridobljenih delov. Vsekakor, ne ukvarjaj se s tem, dokler nimaš dovoljenja. Za prodajalce veljajo posebni predpisi.

Milan Plut.

Spominski listek.

Najznačilnejša na njem je bila široka gesta, s katero je izražal to, kar ga je vnelo in ogrelo. Čital si mu z obraza: ta človek ni frazer, kakor jih je nešteto. To, za kar povzdigne svoj glas, je kos njegove notranjosti, rezultat njegovega življenja, sverjane. Zato si tudi lahko govoril z njimi o nasprotni tezi, ne da bi se mož razburil, kakor kak omejen fanatik. Z njim se je dalo govoriti svobodno in širokosrčno. Takšno je bilo tudi njegovo Jugoslovansko, ki se ga je takorekoč nasedal iz belokranjske zemlje, katera združuje v sebi vse »trojedine« življe od Soče do Vardarja. V Beogradu, kamor je kralj Peter Karađorđević, prevajalec Stuart-Millovega spisa »O svobodi«, zanesel duha resnične svobode, ki je pač Srbiji dobro del po letih najsurovejše reakcije Obrenovićev, — v tem Beogradu je Plutova nacionalno-politična aktivnost našla primerno tla. Ni sicer bilo tako, kakor je mladi emigrant sanjari ob Kolpi in Korani, vendar pa se je dalo s pridom delati. Plut je lahko rekel z Galilejem: »E' pour si muove!«

Novo mesto, Karlovac, Beograd — teh troje postaj Plutove mladosti ima neke skupne poteze. Predvsem njih vaturel. Vode, reke. Pri Novem mestu Krka, ki jo je opeval Kette in ki jo pobožno omenjajo vsi, ki so kdaj sanjari ob njenih obalah; v Karlovcu — Kolpa in Korana; v Beogradu — Donav in Sava. Hkrati: veliko solnce, griči in pa ravan. Tudi to pomaga izoblikovati človekovo notranjost, zlasti pa podzavestne sile, ki dajejo človekovemu mišljenju barvo in ton. Odtod je morda izvirala Plutova široka gesta, pa tisti smehljaj, s katerim je vedno zagovarjal svoj nazor. Včasih govoril s kom o enakih rečeh, pa čutiš, kako je stisnjen, piker, žolčljiv in ozek. Pri Plutu si čutil širino neba in obzorja.

Ni bil človek, ki bi ustvaril kaj

Seveda bi se dalo debatirati o primernosti naših predpisov. Treba pa pomisliti, da se predpisi za eno državo ne dajo kar kopirati s predpisi druge države, ker vsaka država ima svoje posebne razmere, ki zahtevajo drugih smernic. Zato mora nastati naredba razvojnem potom po danih razmerah. Red pa mora biti in o tem se prepriča lahko vsak praktični amater, posebno oni, ki ga je usoda zanesla v večji center z izraznimi aparati na reakcijo. Brez porodniških bolečin tudi pri nas ne pojde. Znana je tortura amaterjev v Nemčiji in plombiranje njihovih aparatov potom poštne uprave. Kakor se razglašalo, se mislijo predpisi glede 20-km-ske cone ob državni meji omiliti. S tem bi pridobil posebno Maribor.

In še nekaj. Amater naj se drži tehničnih izrazov v slovenščini, da se naša terminologija udomači, v kolikor lahko izstopa iz internacionalnega okvira in je svojevrstna. Poslušaj se lahko samo radiokonzert in ne radijev koncert, ker gospa Curie ni našla v prvini radij te sposobnosti, in da nas ne bo kdo prašal po natrijevem, kalcijevem ali klorovem koncertu. Razlikujemo: radiofonski koncert (radiokonzert), radiofonsko vest ali radiografsko poročilo itd. Ne delajmo tej silni iznajdbi še tu sile.

»trajnega«. (Kaj je trajno na svetu!) Ustvarjal je za trenutke, kakor pač ustvarja vsak častnikar. Tudi ni bil kot človek izrazita osebnost, ki bi nosila kako tipično obeležje. In vendar — kdor ga je poznal bližje, čuti, da je izginilo z njimi bitje, ki je imelo veliko dobrih človeških lastnosti, človek, ki ti je lahko bil zvest prijatelj in dober tovariš. In kakor pred kako grško tragedijo občutiš pred končnim rezultatom Plutovega življenja, da so mnogi zakrivile tiste sile, ki jim pravimo: bogovi. Bog, Usoda in kdo ve kako še in ki niso ljudem odgovorna. Pretežka je bila kazen za trenutne slabosti!

V zadnjih letih je Plutova široka gesta vedno bolj izginjala; smehljaj na obrazu je začel dobivati nekaj trpeke, bolesten izraz, dokler ni prešel v strahotno rezanje nastopajoče imbecilnosti. Motiv Ibsenovih »Strahov! Videla sva se poredkoma, a pri vsakem srečanju se mi je misel nehote zapeljala za visoko čelo, kakor bi hotela videti tisti grozni proces v možganski skorji, ki je pretvarjal bojevnika in vedrega žurnalista Pluta vedno bolj v brezizrazno, izgubljeno človeško bitje. Strah me je postal pred tem uničevalnim delom prirede; žal mi je bilo Pluta in njegove široke geste, njegovega toplega smehljaja.

Umril je v Velikem tednu in ob času, ko se je budila priroda v novo življenje. Ni čutil smrti, zakaj umiralo je samo to, kar se je ostalo po njem; duh je že preje zaključil svoje zadnje poglavje. In ko so ga pokopali, je sijalo večerno solnce na ljubljansko polje in slovenski pisatelj mu je govoril slovo, kakor ga je govoril Prešeren Smoletu. Samo ena uteha še ostane: v zemlji domači da truplo leži... A več ko kadaver v zemlji je svetel spomin, ki ostane za človekom. In Plutu ga ohranimo vsi, ki smo ga cenili kot tovariša in prijatelja. B. Borko.

Iz mariborskega glasbenega življenja.

Koncert „Drave“.

V soboto, 4. tm. je nastopilo narodno-železničarsko glasbeno društvo prvič pod vodstvom novega artističnega vodje, g. Hladkyja, z obširneje zasnovanim koncertom v veliki dvorani pri Götzu. Na sporedu so se menjavali moški zbori s solo spevi gđne Radove ter gospodov E. Rumpja in A. Živka. V lažje presojanje te uprav pomembne prireditve si je treba poklicati v spomin dosedanjí razvoj te pevske združitve.

Že v predvojni dobi so imeli železničarji svojo »Stadbanliedertafel« ter »Werksättenmusik«, slovenski železničarski element pa se je zbiral v pevskem in bralnem društvu »Maribor«. — Kmalu po prevratu, (l. 1919) se je osnovalo današnje društvo »Drava«, ki se je iz bornih začetnih oblik stopnjema razvijalo in je l. 1921 že štelo okoli 30 pevcev ter razpolagalo tudi z lastnim mešaním zborom. Tedanji pevovodja, g. V. Premrou je nastopal s svojo pevsko

četo z uspehom v raznih krajih, med temi tudi v Zagrebu in v Ljubljani. V Ljubljani si je pridobilo društvo pri tekmovalnem petju celo l. nagrado za moški zbor (l. 1924). V novo razvojno fazo je stopilo društvo, ko je prevzel z letošnjim letom vodstvo sedanji dirigent. Koj prvi tokratni nastop je vzbudil mnogo pozornosti, da ne rečemo občudovanja. Poznamo že večšo dirigentsko roko g. Hladkyja izza dobe, ko je vodil pevsko društvo »Svoboda«. Nad vse pričakovanje pa nas je presenetil s svojim sedanjim koncertom, kajti vem, da društvo ne razpolaga s prvostničnimi pevskimi kvaliteta in ima za seboj le kratko dobo skupnega delovanja. Pevec so vzorno disciplinirani, kar pa je treba posebej omeniti, to je njih jasna intonacija, naravna deklamacija, brez znanega razsekavanja, kakor tudi spretna dinamska gradacija. Zborovodja ima svojo četo — broječo okoli 40 glasov — v tehničnem oziru docela v svojih rokah. Ko ji bo še mogel vdahni-

ti svoje umetniške intencije ter ji podeliti tisto plastično - izraževalno moč ter prožnost, ki sta dokaz notranje tvorbenne sile in umetniškega doživljenja, potem bo tudi zbor popeval prosto, takorekoč z dušo. Do te razvojne stopnje pa je treba še dela in šolanja. Ko se bo to doseglo, potem bodo tudi same ob sebi izginile sedanje, že preveč šablonske oblike dinamskih gradacij, ki so bile tokrat pač neizogibne. Po sedanjih uspehih sodeč, se bo izvršil ta razvojni proces menda hitreje, nego ga pričakujemo.

Glede sporeda je omeniti, da je bil prav srečno sestavljen. Imeli smo priliko, spoznati novejšo, da najnovejšo našo zborovo literaturo. Osobito omenimo Adamičev zbor »Mrvi deklici« v uprav klasičnem slogu; istotako njegov zbor »Voznice«, ki spominja na ruske zборе. Pozornost je vzbudila tudi dirigentova prireditev slovaške in češke narodne pesmi za sopran-solo in zbor-spremljavo. Med solo-spevi so se nahajale skladbe Devove, Ostrčeve, Adamičeve, Savinove in Vilharjeve. O posameznih tozadevnih izvajanjih je omeniti, da so se vzprejale nekatere s prav pristranim odobravanjem, kakor je moral tudi zbor nekaj komadov na splošno zahtevu ponoviti. Klavirske spremljave so bile v spretnih rokah g. Hladkyjeve. Obisk koncerta je bil prav povoljiv in občinstvo ni štedilo z izražanjem svojega priznanja. H. D.

Osterčev večer v Mariboru.

Ni nam bilo razodetje, toda trdno in jasno poročstvo o dolgo pričakovanem nastopu mladega, močnega talenta, ki nam bo ustvaril velika glasbena dela. Dasi je marsikaj v njegovih kompozicijah še nepopolnega, vendar ni nikjer čutiti začetniške nedovršenosti. Program je bil zelo srečno izbran ter je pokazal Osterčevo delo od vseh strani.

»Impresije« so krajše kompozicije za klavir, nekaki glasbeni utrinki, med njimi »Pustni ples« vsekakor najboljša po svoji drzni zasnovi in originalni dikciji. »Sonatino« odlikuje tematična samoniklost, dasi še ne odgovarja docela strogim zahtevam sonatne forme. To pa ni tako velik greh, ker je skladatelj mlad samouk, ki mu bodo v tem oziru študije v inozemstvu mnogo koristile. Tudi pesmi so čisto lahni in hipni domisleki, ki zahtevajo mnogo od poslušalca, seveda še več od pevca. Škoda je, da nekam nenadno prenehajo, mesto da bi izzvenele v postludju, kar bi učinkovitosti pesmi samo koristilo, zakaj kulminacija mora biti tu potisnjena prav proti koncu. Tako pa se komaj prilagodiš pevčevemu glasu, se pesem že završi; puščajoč čustvo neugodja v poslušalcu. Manjka ji takorekoč pika. Kljub temu so pododine pesmi zelo lepe in originalne. (»Cicij« in »Belokranjske uspavank«.) Najboljši je Osterc v instrumentalni glasbi, kjer bo lahko največ ustvaril. Njegov kvartet bi bil seveda dosegel vse drugačen uspeh, če bi ga bili n. pr. igrali Zikovci, katerim nikakor ne bi delal nečasti v njihovem repertoariu. Začetek »Serenade«, pisan v Debussyjevem duhu, je originalen v ritmiki. Posebno posrečen je drugi andante-vložek, iz katerega diha nežno hrepenenje. V »Humoreski« je učinkovit »ponticello«. Višek večera sta tvorili kompoziciji za orkester. »Idila« in »Erofikon«. Obe naravnost dovršeno slikata razpoloženje. Posamezni instrumenti dosega najprimernejše zvočne učinke.

Vsi interpreti Osterčevili kompozicij so se potrudili, da pripomorejo skladatelju do čim večjega uspeha. Pianistka, ga. Apilova, je sijajno prednašala »Sonatino« in spremljala petlo diskretno in s finim občutenjem. G. notar Ašič je bil izvrstno pri glasu. Najbolj je ugajal v »Uspavankah«, kjer je žel. buren aplavz. Kvartet je pokazal mnogo volje in hitenja, sicer pa je še glede izvajanja v povojih. Orkester pod vodstvom g. kap. Herzoga, je rešil svoj nalog nad vse častno in je večer lepo zaključil.

Publika je bila zelo zadovoljna. Posamezni solisti so bili obdarovani s cvetjem, skladatelj je prejel lep lovorjev venec. Ves večer je dokazal,

da je Osterc močen in izrazit talent, ki se ne sme izgubiti. Slovenska javnost je dolžna podpirati ga in mu omogočiti nadaljnji razvoj, ki bo naši glasbeni umetnosti v čast in ponos. H. Š.

x Verdi — Trubadur. (Glasovanje ge. Zaludove in g. Knittla). V ospredju splošnega zanimanja je bil topot nastop ge. Zaludove, ki je v vlogi Leonore nastopila prvičkrat na našem odru. Imeli smo priliko, spoznati perko obsežnega in sočnega glasovnega materiala, ki je v vseh legah enako toplo doneč. V muzikalnem podavanju in v igri se izraža osebnost, ki vidno doživlja to, kar zahteva vloga. In baš s tem umetniškim poglobljanjem, v zvezi z iskrenim podajanjem, si je osvojila takoj priznanje občinstva, ki je umetnico vedno znova klicalo pred zastor. Istotako razveseljiva prikazen je bil Maurice gospoda Knittla. G. Knittl je zmislil pevec in igravec, katerega diči takisto temeljito vsebinsko razumevanje vloge in ki je bil tudi deležen dolgotrajnih ovacij. Obisk gledališča je bil dovoljen. H. D.

x Glasbena Matica. Šolska produkcija gojencev. V nedeljo, 5. tm., z začetkom ob 10. uri se je vršila prva letošnja javna produkcija gojencev v mali dvorani pri Götzu. Bila je to prva prireditve v tej obliki in hvalevreden početek, prirejati med šolskim letom javne nastope intimnega značaja, z namenom, da se pospešuje potrebni stik med šolo in domom. Starišem je s tem podana prilika, zasledovati napredovanje svojih otrok, učenci pa se vadijo v javnem nastopanju. Zaradi tega je bilo veljalo načelo, da naj se da kolikor mogoče večjemu številu učencev prilika, da pokažejo svojo instrumentalno znanje. Slišali smo posamezna izvajanja, pa tudi izvajanja v ansamblu, instrumentalna, kakor pevska. Koj v začetku je nastopil šolski orkester pod vodstvom g. ravnatelja Topiča in mladinski zbor pod vodstvom gđe strokovne učiteljice Zacherlove. Po vrsti so nastopali učenci raznih razredov, in to vseh na šoli delujočih učnih moči. Bili so violonisti učenci gg. Topiča in Serajnika, klavirski učenci ge. Apilove, gđe. Finžgarjeve in Radove, kakor čelisti g. prof. Berana, ki so že nastopili v ansamblu. H. koncu je zapel g. Živko kot učenec g. Topiča tri pesmi. Vsak poslušalec je dobil s to prireditvijo vpogled v učni ustroj šole, ki hoče predvsem ustvariti podlago naši instrumentalni kulturi. Z velikim zadovoljstvom moramo zabeležiti lep uspeh tega smotrenega delovanja. Pričakujemo, da postanejo produkcije v tej obliki stalna uredba, ki bo našla - o tem ne dvo mimo — s časom tudi zaslužni odmev pri občinstvu. Z ozirom na ožgojevalni namen teh prireditve, se podavanja pojedincev ne ocenjujejo; radi tega je tudi grajati običajno obdarovanje nekaterih učencev s cvetkami, kakor v kakem teatru. S takim početjem store dotične matere pač slabo uslugo svojim otrokom, v katerih se le vzbujajo nečimeri. Ravnateljstvo naj v prihodnje strogo zabrani vsak tak pojav.

Velika noč.

Zrno pravi: Daj da vzklijem!
Zemlja: da si grudi skrijem!
Ptica na veji: Daj prostosti
za ljubavne zборе v hosti!

Človek kliče: Daj trpljenja,
da razkrijem cilj življenja —
tam, kjer tvoja je Golgota,
si izkrijem k sreči poto!

— Velikonočne častitke naših vojakov v Boki Kotorski. Slovenski podoficirji l. polka trdnjavske artilerije v Boki Kotorski želijo vsem čitateljem »Tabora«, vsem prijateljem in prijateljicam ter znancem vesele velikonočne praznike. Franc Arlič, Ivan Pihler, K. Sajc, Franc Moncej, Mart. Kus, Osvold Tovornik, Ivan Lovrenčič, Franc Belca, Albin Babnik, Ivan Višnar, Alojz Rajšman, Eric Url, Steško Novak, Andrej Reguš, Franc Regoršek, Martin Arnuš ter vsa družina narednika Hrovata.

— Naše Primorje in Čehi. Iz Čehoslovaške sta dospela v Dalmacijo dva češka novinarja, da proučujeta klimatične razmere. Po njihnih izjavah namoravajo letos pripeljati mnogo čehoslovaške dece na odmor. Sčasoma namoravajo zgraditi tudi nekaj zdravilišč za deco in delavce.

Pisalni stroji in racunski stroji, ANT. RUD. LEGAT & Co., Maribor, samo Slovenska ulica 7, telefon 100.

Xavier de Montepin:

Skrivnost rdeče hiše.

Roman iz francoskega življenja. 72

— Vem, vem, — je šepnila ona — pa tudi drugi vedo: to je tisto, kar nas upropašča.

— Ne razumem vas! Kaj je, povejte mi?!

— Čujte me, — je odvrnila Margerita — in ne obsojajte me, ko slišite, kaj sem storila! — Včeraj v soboto, v času, ko je soprog vedno odsoten — je prišla v sebo služkinja, ki ne zna dobro čitati in mi je dejala: »Gospa, pismo, ki ga je prinesel to-le pismo. Vzela sem pismo v roke in mehanično pozledela naslov. Rokopis je očito kazal, da se je roka, ki ga je pisala, trudila, da bi napisala drugače nego piše navadno. Naslovljeno je bilo: »gospodu poveljniku grofu de Fernye« in potem dalje: »se ima izročiti samo njemu«. Ta opazka je bila napisana z debelimi črkami. Ovitke je imel tri rdeče pečate, a na vsakem je bil odtisnjen denar dvajset frankov. Ne vem sama zakaj, toda pismo me je tako preplašilo, da sem začela drgeteti. Lotila se me je nepopisna radovednost, da bi ga prebrala, vendar pa sem jo prvi hip premagala, zavedajoč se, da bi storila slabo delo. A strast se ni dala dolgo premagovati. Odprla sem pismo in ga jela čitati. Vidite, da mi sili rdečica

v obraz, ko vam samo pripovedujem. — To, kar sem storila, je vredno ukora — vendar pa se nič ne kesam.

Pismo je bilo brez podpisa — dala vam ga bom, da ga prečitate. Spočetka sem se silno jokala. Toda približala se je ura, ko se je imel vrniti moj mož. — Morala sem se pomiriti, posušila sem solze ter postala mirna kakor navadno, kar pa zame, ki se ne znam hliniti, ni lahka stvar. Podvreči sem se morala strašnemu ponižanju.

Šla sem v kuhinjo ter dejala služkinji:

— Francka, gospod grof ne sme vedeti, da sem danes dobila pismo. Prosim vas torej, da o tem ne govorite!

Smehljaje me je pogledala in rekla z ravnodušnim glasom, katerega se dosedaj navadno ni posluževala:

— Dobro je — molčali bomo — ne brigajte se!

— Tako sem sedaj v rokah svoje služkinje, ki ve za mojo tajnost in Bog ve, kaj še misli o tem? O Bog, kaj sem zagrešila, da me tako kaznuješ!

Margerita je zakrila obraz z rokami ter pričela silno jokati.

Čez nekoliko časa sem ji zašepetala:

— In pismo?

Margerita je naglo vstala, odprla mal predal ter vzela pismo, ki mi ga je ponudila, da prečitam. Sama pa se je naslonila na naslonjač.

Odprl sem pismo in pričel čitati:

Podležjih in nesramnejših klevet ni menda še nikoli pero pisalo.

»Nesramni pisec brez podpisa je zbral vse nedostojnosti, ki si jih more izmisliti zviti malomeščan, ko ga spopade bes in gnev.

Evo ti na kratko vsebino pisma:

Nesramnež obvešča poveljnika, da je vsakomur že znano, da sem jaz ljubimec njegove žene. Glede mojih odnošajev napram Margeriti si je izmislil najpodležja obrekovanja.

Nadalje pravi, da mu je nejasen črizen, s katerim igra poveljnik vlogo »poštenega soproga«, dalje, da s tem pljuje na grb svojih prednikov in z nogami tepta vrvice častne legije.

Na koncu piše, da bi bilo zanimivo vedeti, koliko se je povečala poveljnikova pokojnina od dohodkov bogatega mladega moža, kakor je Henry Varner.

Torej vidiš, nesramna potvorba prekaša že vse meje brezobzirnosti.

Pismo mi je palo iz roke.

Ko sem vso noč premišljeval o tem, kaka nesreča je zadela Margerito, o kateri je hotela z menoj govoriti, mi ni mogla pasti na um ta misel.

Ubogo dete je dvignilo glavo in me gledalo s solznimi očmi.

— No, — reče tiho, — ste prečitali?

— Sem, — ji odgovorim.

— Kaj pravite vi k temu?

Mesto odgovora sem zmehkal pismo ter ga vrgel pod noge, zraven pa vzkliknil:

— Oh, ko bi mogel enako zmleti tega nesramneža, kakor to krpo papirja.

— Kaj naj storimo? — je vprašala Margerita. — Ta podlež, ki napada iz zasede, se ne bo kešal svojega brezstidnega opraviila. Vedno bom stala med obrekovalec in svojim soprogom, ali nekega dne utegne pismo, kakršno je bilo to, povzročiti njegovo smrt! In kakšno bo potem moje življenje, vedno v strahu pred krvnikovo roko. Ne bom mirna, ne bom niti z očesom trenila. Ne bom mogla prenašati takega življenja; raje umrem!

Margerita je govorila tako razburjeno, da sem se ustrašil.

— Rotim vas, pomirite se. Najdem način, kako vas rešim te opasnosti. Vi veste, da bi dal življenje za vas.

— Ali kaj morete vi storiti? je dvomila Margerita.

— Ako zahteva potreba, se žrtvujem. Kaznovati hočem tega nesramneža na najjednostavnejši, ali zame strašni način, nato odpotujem, da se ne vrnem več nazaj.

— Vi odidete, — reče Margerita s takim glasom, da mi je rezal srce ter vstane. Vi odpotujete?

— Ker gre za Vaš mir in vašo srečo, se moram žrtvovati, zato moram odpotovati, moram vas zapustiti.

Margerita je bila tako vznemirjena, da se ni znala premagovati. Kakor v nezavest je padla, z neko neodoljivo silo mi ovila roke okoli vratu, naslonila glavo na ramo in mi govorila jokaje:

Epilog letošnje zime.

Letošnja razmeroma zmerna zima je bila po vesteh nordijskih listov tudi na daljnem severu — na Špicbergih — nenavadno zmerna. V prejšnjih letih, zlasti l. 1918 je bilo morje okoli Špicbergov polno ledenih gor in tamošnji fjordi so zmrznili na meter debelo. Zima je trajala do junija, tako da je šele v juliju bilo mogoče odpošiljati premog iz tamošnjih premogovnikov.

V zimi 1923—24 je bil Isfjord zamrznjen samo na najskrajnejših roboh in premog so lahko odpošiljali že v aprilu. Letošnjo zimo pa večjega ledu sploh ni bilo. Prirodoslovec Hoc, meni, da je to nenavadno izpremembo v pokrajinah dolge in težke zime pripisati okolščini, da se je znatno povišala temperatura golfske struje, ki sega tudi do Špicbergov. Raziskovanja so dognala, da se je od časa, kar je meril toploto ta struja F. Vausen, dvignila gorkota za 3—4°.

PROTI ODEBELOSTI

deluje s kolosalnim uspehom samo 406

„Vilfanov čaj“.

Dobiva se v vseh lekarnah in drogerijah. Proizvaja laboratorij M. D. Vilfan, Zagreb, Prilaz 17

Kavarna „Bristol“.

Šele pred kratkim je prevzela

Kavarno »Bristol« Katica —

In že kavarna zaslovela

Je širom mesta celega.

Kavarna lična in prostorna,

Postrežba krasna je sedaj,

Posebno kava je izborna,

Izvrstna vina, fini čaj.

Likerji, žganje, dobro pivo,

Domača pristna slivovka,

Prigrizki, maslo in pecivo

Vse to človeka pokrepča.

Če zmanjka druge tu zabave,

Se vzame časnike v roke,

Iz katerih zraven črne kave

Se mnogo novega izve.

Zato, prijatelji, ne zamudite:

V Vetrinjsko pojdite ulico.

Tje h Katici se ti pomudi,

Dobiš najboljšo kavico!

Sedaj je dobro!

pravi mož, ko mu je njegova pametna žena hrbet in ude nadrgnila s FELLERJEVIM BOLEČINE OLAJŠAJOČIM ELSAFLUIDOM. Imate bolečine v udih? Nahod? Glavobol? Zobobol? Grče. Trpite na slabosti? Slabem spanju? Nervoznosti? Poizkusite Fellerjev Elsafluid, kateri Vam bo v hudih dneh dober prijatelj. En zavoij s 6 dvojnatimi ali 2 specijalnima steklenicama z zavojnino in poštnino za 62 dinarjev pri lekarnarju EUGEN V. FELLER v STUBICI DONJI, Elsatrg 201, Hrvatska.

MLA OZNANILA.

Pohištvo.

Spalne in jedilne sobe polastnih cenah pri Šercer in drug, Vetrinjska ul. 8. dvozišče. 730

V našem se da prodajalna z odkupniškim inventarjem ali brez. Vrtina ul. št. 8, Klubička. 733

Še nekaj abonementov sprejme na dobro domačo hrano restavracija „Puntigam“, Mlinska ul. 23. 815

Tesar, z 2-3 delavnimi močmi, eventualno tudi mizar se sprejme v stalno službo. Stanovanje z dobrim poljem ter plača po dogovoru. Oskrbništvo graščine Sv. Jurij, Zg. Sv. Kungoti, Maribor. 764

Viničarska družina z 4-5 delavnimi močmi se za lepo viničarstvo z dobrim poljem za takoj sprejme. Če je mogoče, nemešine vešča. Oskrbništvo graščine Sv. Jurij, Zg. Sv. Kungoti, Maribor. 763

Dobro ohranjeno moško kolo se proda za 1000 Din v trgovini Albin Kosce, vogal Državne in Tržaške ceste 25. Istotam se sprejme vajenca. 762

Cenji, daman naznačam, da se dobijo v mojem novourejenem ateljeju krojnih vzorcev vsakovrstni pariški in dunajski kroji na mero kakor tudi normalni kroji na izbiro. Dobijo se tu ti kroji za otroke in deklice. Ustmena in pismena naročila z vpslano sliko ali prepisom se takoj izvrše. Obrnite se na

Specialni atelje krojnih vzorcev v Mariboru, Aleksandrova cesta 19/I, na hodniku. 756

BRZOJAV.

Zaradi velikih nakupov in sedaj iz Krilo-Jesenica, Dalmacija, došlega prvovrstnega

DALMATINSKEGA VINA

sem pripravljen p. n. občinstvu in velečenjem gostom postreči z zajamčeno pristnimi vini po izjemno nizki ceni in sicer liter Din 10— čez ulico Din 9—

Dobe se tudi sardine, polenovke, sir i. t. d.

IZIDOR COPETTI

Gostilničar

782

Vojašniška ulica šte. 5.

Odjemalcem na debelo popust.

Radio! V vseh radio zadevah

da vse potrebne informacije in priskrbi potrebna dovoljenja za uvoz aparatov odzema naroči aparat. Gospodarska pisarna Dr. Srečko Lainšič, Maribor, Wildenrainerjeva ul. 6 tel. 314. 813

Zdrav, 1 teden star fantek, se odda za svojega. Naslov v uravi. 765

Volčja psica in mladi volčji psi cenio na prodaj. Maribor, Stritarjeva ulica 5. 809

POPRAVILA!

Mehanik IVAN LEGAT

Specijalist za pisarniške stroje.

Maribor, Vetrinjska ulica 30

Telefon interurban 434 820

Ugodni nakup!

Cevlji, ročno delo, moški od Din 220, ženski od Din 170 naprej. Naročilo po meri. Vsako popravilo se hitro in po najnižjih cenah izvršuje

FRANC NEUBAUER

čevljar

Gospodarska ulica šte. 33. 799

Lažnjivec je vsakdo, kdor trdi da tvrdka 400

A. VICEL,

MARIBOR, Glavni trg 5

ni znižala za 20%, cene, vse kuhinjske posode, kakor: emajlirane, pločevinaste, težke znamke „Herkules“ ter lažje vrste, češkega proizvoda, lite, železne, posteklene in prvovrstne duplo težke aluminijevke posode iz prvovrstnih tovarn, k temu porcelanaste, kamenite in steklene robe itd. Toraj si lahko danes vsaka, tudi najrevnejša gospodinja nabavi to blago. Prej nego kupiš pri konkurenci, informiraj se pri tej tvrdki o cenah!

Vinotoč

je otvoril gosp. Rupena na Meljskem hribu 42. (Peterselovo). Za obilen obisk se priporoča lastnik. 793

Za velikonočne praznike se priporoča

restavracija „PUNTIGAM“

Mlinska ulica 23

z svojimi prvovrstnimi vini. 814

OTVORITEV

NOVE MODERNE VELETRGOVINE V NAJKRAJŠEM ČASU
MARIBOR, Aleksandrova cesta 25.

NAZNANJAM

cenj. občinstvu, da vodim slikarsko in plesarsko obrt po svojem umrlem možu neizpremenjeno naprej. Pri- zadevala si bodem s solidnim stro- kovnim delom, z uporabo najbolj- šega materiala in pri nizkih cenah ob- varovati dosedanje zaupanje v trdsko

Mihaela Nonnerjeva vdova
Maribor, Vrazova ulica št. 3

797

Kavarna Mestni park

Cez Velikonocne praznike
celi dan odprta!

Pri lepem vremenu vršije se

POPOLDANSKI KONCERTI

od 16. do 18. ure. Zvečer dnevno
koncert od 21. do pol 3. ure.
Za obilen obisk se priporočata

VALJAK & KLEMENCIC

789

Prva slovenska mlekar

Maribor, Aleksandrova c. 25
in zajutrkovalnica v Jenkovi ulici 6

želi p. n. občinstvu vesele

o Velikonocne praznike o
ter se priporoča za obilen obisk 817

Vesele

Velikonocne praznike

želi vsem cenj. gostom

kavarna Jadran.

807

RAZPIS SLUŽBE

Pri mestnem magistratu v Mariboru se
razpisuje mesto računskega uradnika.
Pogoji za sprejem so: dovršena
vsaj srednja šola in večletna praksa.
Prošnje s prilogami naj se vložijo do
dne 23. aprila 1925 pri podpisnem
magistratu.

Mestni magistrat v Mariboru,
dne 9. aprila 1925.

820

Otvoritev prodajalne!

P. n. občinstvu naznanjamo, da smo dne
6. aprila na Glavnem trgu št. 18 otvorili

P O D R U Ž N I C O

in priporočamo našim p. n. odjemalcem naš
vseposod znani, okusni, črni kruh, naše sve-
že belo pecivo vseh vrst iz najboljše moke.

I. Mariborska delavska pekarna t. z. z o. z.

801

Za pomladansko sezono

priporočam novo dospelo blago za plašče,
kostime in obleke. Najnovejše karirasto
blago (Schottisch) najboljšega proizvoda.
Pribor za krojače in šivilje. Nogavice, ro-
kavice. Moške srajce v najboljši kakovosti.
Kravate, moške nogavice in naramnice.
Blago za žalne obleke in bluze.

Zelo primerne cene!

MODNA TRGOVINA F. MICHELITSCH
Maribor, Gosposka ulica 14

ATELJE MAKART

NAJPRIKLADNEJŠE SLIKE
POVEČANJE SLIK

971

SAMO GOSPOSKA UL. 27
NASPROTI HOTELA „PRI ZAMORCU“

CEMENT la APNO Traverze

in vse vrste železnin po
najnižjih cenah na de-
belo in drobnopritrdki

IVAN KORAČIČ

trgovina z železnino

MARIBOR

Aleksandrova c. 42,
Meljska cesta št. 1.

549

ZAJČEK DOBRO VĚ,
DA JE NAJLEPŠE
VELIKONOČNO DARILLO

**GAZELA
MILO**

Brez konkurence je Singer šivalni stroj

Dobroblagoni nikdar predrago.
Maribor, Šolska ul. 2.

VELIKA ZALOGA

vseh vrst čevljev za štrapaco, lov in promenado

Ia. gojzerci
(hribovski
čevlji)

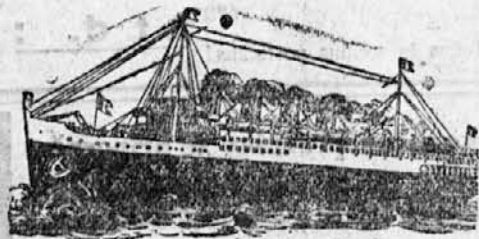
Ia. zbiti
sandali
(popravilo
kakor čevlji)

samo Maribor, Koroška cesta 19
lastne delavnice, najboljše ročno delo.

351

Cie. Gle. Transatlantique. - (French Line.) Havre-Newyork, samo 6 dni čez morje. — Srednio in južno Ameriko —

Udobne kabine tudi v III. razredu za 2, 4 in 6 oseb, izvrstna hrana z
vinom vred. — Expressparniki: „Paris“, „France“, „De Grasse“

Vozne listke in toza-
devna pojasnila daje
IVAN KRAKER
zastopnik v Ljubljani
Kolodvorska ulica št. 41

Pogovor na ulici.

Angela: No kaj ste tako otožni?
Berta: Oh, kaj bi ne bila, saj
ni mogoče več živeti. Draginja.
Denarja ni, kredita še manj.
Angela: Poglejte! Jaz pa sem
zadovoljna, ker kupujem v dobri
trgovini. Dobim vedno sveže raz-
no specerijsko blago po ugodnih
cenah. Ako želim, mi pošlje tudi
na dom. Tam se dobi tudi na
knjigo proti mesečnemu plačilu.
Reči moram, da sem jaz kakor
tudi moja sosedja zelo zadovoljna.
Berta: Prosim Vas, kje je ta
trgovina, da še jaz tam poskusim.
Angela: O, to lahko najdete in
upam, da bodeite zadovoljni v
trgovini

IVAN PENKO,
Maribor, Gosposka ulica št. 46

PROMETNI ZAVOD ZA PREMOG D.D. V LJUBLJANI

prodaja premog iz

SLOVENSKEGA PREMOGOVNIŠTVA

vseh kakovosti, v celih vagonih po originalnih cenah
premogovnikov za domačo uporabo kakor tudi za in-
dustrijska podjetja in razpečava na debelo

INOZEMSKI PREMOG IN KOKS

vsake vrste in vsakega izvora ter priporoča češkoslo-
vaški in angleški koks za livarne in domačo uporabo,
kovski premog, črni premog in brikete

Naslov

355

**PROMETNI ZAVOD ZA PREMOG
D. D. V LJUBLJANI**
Miklošičeva cesta 15/l.